

REVISTA

CATALUNYA₂₄₃

X^a ÈPOCA

ÒRGAN D'EXPRESSIÓ DE LA CGT DE CATALUNYA

AGOST - SETEMBRE

EDITORIAL

Redacció

Al setembre s’inicia un curs escolar que, com l’anterior, promet estar protagonitzat per mobilitzacions massives de personal educatiu. A causa del desbordament que van suposar les vagues del curs passat, aquest número va dedicat, amb una mirada coral, a tot el personal i als diferents sectors de l’ensenyament en lluita. Tenen presència, també en aquest número, altres conflictes com el dels Bombers

de la Generalitat, les biblioteques de l’Ajuntament de Barcelona o la defensa del territori. A més de l’oposició a l’ampliació de l’aeroport del Prat o a la construcció de la gigafactoria d’IA a les Terres de l’Ebre. Tampoc no ens oblidem, però, del passat: les federacions de Sallent i Lleida commemoren els seus 50è i 40è aniversaris i Roger Costa ens explica la nova Guia del Maquis Llibertari a Catalunya.

Al’anterior número Del 36 a la plaça: Ni déu, ni amo, ni marit, ni fronteres, ni cis, ni colònia l’autoria conté un error. El nom correcte del col·lectiu és Ploma Negra i no té cap vinculació amb el sector social de la CGT.

CRÈDITS

Edició i coordinació:
A. Zarco Santiveri

Disseny i maquetació:
La Natural Comunicació SCCL

Portada:
Isabel Couchoud

Han escrit en aquest número:
Jordi Solé Blanch, Sarai Rodríguez León, Gina Rius, Marcel Minoves, Xavi Prera, Ingrid Chavarría de Ros, Secció sindical de l’Ajuntament de Barcelona, Andreu Massafret i Carlos Urgell, Pepe Berlanga, Àlex Tisminetsky, Ricardo Burgos Piedra, Adrián Zarco Santiveri, Joan Manel del Llano i Ariadna Cotén, Grup de treball de la Secretaria d’Acció Feminista i LGTBIQ+ de CGT Catalunya, Rosalía Molina Puyalón, Nora i Roger, Federació Local de Sallent, CGT de Lleida, Jordi Martí Font, Pere Rodas, Un participant dels actes del 90è aniversari de la Revolució Social

Il·lustracions i fotografies:
Premsa CGT Catalunya, Inma Sellés, Josep Oriol Costa Planas, Zeroport, Rafel Baig, Grup de treball de la Secretaria d’Acció Feminista i LGTBIQ+ de CGT Catalunya, Marga G. Enguix, Federació Local de Sallent, MOMO Estudi, Editorial Txalaparta, Descontrol Editorial

Correccions:
Roger Fernàndez i Tudela, Miquel Julià, Laura Lascorz i Fernàndez, Jordi Martí Font, Maria Miarnau i Arbó, Ramon Morera Soler, Miriam Tijani, Clara Villalba Montesinos.

Els textos són responsabilitat únicament dels seus autors. No compartim necessàriament les opinions que s’hi expressen.

Contacte:
catalunyacgt@spcgtcatalunya.cat

ON ENS TROBEM

Secretariat Permanent del Comitè Confederal de la CGT de Catalunya
c/ Burgos,59 baixos 08014 Barcelona
spccc@spcgtcatalunya.cat
Tel. 935120481

Federacions sectorials
Federació d’Administració Pública de Catalunya – FAPC
Federació de Banca, Estalvi, Assegurances, Entitats de Crèdit i Oficines i Despatxos de Catalunya – FESIBAC Catalunya
Federació d’Ensenyament de Catalunya – FEC
Federació del Metall de Catalunya – FEMEC
Federació Catalana d’Indústries Químiques i afins – FCIQ
Federació de Sanitat de Catalunya– FESAN Catalunya

Federacions locals
Federació Local de Barcelona
C/ Pare Lainez 18-24. 08025. Barcelona
Telf. 933103362
Federació Local de Viladecans—Baix Llobregat
c/ de la Muntanya, 16
08840 Viladecans
Telf: 936590814 / 610 072 649
Federació Local de Castellar del Vallès
c/ Els Pedrissos 9 bis
08211 Castellar del Vallès
Telf. 937142121 Fax 937142121
Federació Local de Manresa
c/ Circumval·lació 77, 2n
08240 Manresa
Telf. 938747260 / 698 47 29 30
Federació Local de Rubí
c/ Colom 3-5
08191 Rubí
Telf. 936638846
Federació Local de Sabadell
C/ Rosselló, 10
08207 Sabadell
Telf. 937450197 / 670 648 390
Federació Local de Sallent
Pça Josep Anselm Clave nº7
Telf. 93770724
Federació Local de Terrassa
c/Ramon Llull 130-136 08228 Terrassa
Telf. 930 37 86 91 / 601 466 755
Federació Local de Tarragona
Pça. Imperial Tàrraco 1 Edifici 2, 3a
43005. Tarragona
Telf. 977242580

Federacions comarcals
Federació Comarcal Barcelonès Nord
Carrer de la Conquesta 119, local.
08912 Badalona.
Telf. 640150203

Federació Intercomarcal Alt Camp i Conca de Barberà
Carrer de la Zeta n. 6 (entrada per la Plaça)
43800 Valls
Federació Intercomarcal del Baix Camp-Priorat
President Companys 22 baixos, 43201 Reus
Pça de la Llanterna
43740 Móra d’Ebre
Federació Comarcal del Baix Llobregat
Adreça: Carretera d’Esplugues 46
08940 Cornellà de Llobregat
Telf. 93 377 91 63
Federació Comarcal del Baix Penedès
c/ Nord 11-13, 3r 43700 El Vendrell
Telf. 977660932
Federació Comarcal del Berguedà
Plaça Europa, 5 baixos
08600 Berga
Telf: 640 932 405
Federació Intercomarcal del Garraf-Alt Penedès
Rambla Castell nº32
08800 Vilanova i la Geltrú
Telf. 938934261
Federació Intercomarcal de Girona
Av. Sant Narcís 28, entr. 2a
17005 Girona
Telf. 972231034
Federació Comarcal de L’Anoia
Adreça: C/ Clavells 11
08700 Igualada
Telf. 938042985
Federació Intercomarcal de Ponent (Lleida)
Avinguda Prat de la Riba, 7, 1r
25006 Lleida
Telf. 973275357 / 680 18 67 05
Urgell-Segarra
Avinguda catalunya 66, Baixos
25300 Tàrraga
Telf: 873494679 / 640051696
Federació Comarcal del Maresme
Av. Lluís Companys, 45
08302 Mataró
Telf: 640629438 / 937908261
C/Ciutadans, 16
08490 Tordera
Federació Comarcal d’Osona
C/ Virrei Àvilés 15 entlo 2ª
08500 Vic
Telf: 622 09 83 24
Federació Intercomarcal de Terres de l’Ebre
Avinguda Remolins 34-36 Baixos,
43520 Tortosa
Telf: 877915591 / 684418986 (Whatsapp)
Federació Comarcal del Vallès Oriental
Ronda de Oriente 6 08100 Mollet del Vallès
Telf. 935931545 / 600 375 500

SUMARI

Editorial	2
En el focus	
Revolta educativa	3
Mal d’escola	3
El poder de les treballadores quan s'autorepresenten	5
Necessitem un 0-3 100 % públic	6
Quan el lleure comença a organitzar-se	7
Reptes de la vaga educativa al País Valencià	8
L’escola no fa vacances, la revolta tampoc	9
Sindicalisme	
Ajuntament de Barcelona: crònica d’un conflicte	10
Bombers, serveis públics i lluita de classes	11
Hisenda continua sense complir les seves obligacions (II part)	12
Documents	
El drama de les parelles de fet davant la pensió de viudetat	14
Entrevista	
Roger Costa	16
Opinió	
Gràcies per tot, compas!	18
La reducció de jornada, una assignatura pendent del moviment sindical	19
Social	
Ampliació de l’aeroport: més precariat i empobriment	20
LO CRIT, fira del llibre crític de ponent	21
Les nostres veus llibertàries i feministes	
Participació del grup de treball de la secretaria d’acció feminista i LGTBIQ+ de CGT Catalunya en les “Jornades feministes, 50 anys feminismes en revolta”	22
Internacional	
Caravana abriendo fronteras 2026	24
Dinamita de cervell	26
Cultura	30
Humor	31
En les meves sabates	32

Revolta educativa

Redacció

Aquest últim curs, les protestes del sector de l'Ensenyament han sacsejat el panorama polític i social. Des de les organitzacions sindicals s'ha vist amb esperança aquest moviment generalitzat contra el Departament d'Educació i les empreses subcontractades del lleure. Per aquest motiu, en aquest número s'han posat en el focus aquestes protestes, més enllà dels i les docents: es dona el micròfon al PAE, al 0-3 i al lleure, que també han participat en aquestes lluites, així com les companyes de València, que han dut a terme una vaga indefinida. Jordi Solé, des de la secció de Mal d'escola, que s'ha mogut cap a aquest apartat en aquesta ocasió, analitza la situació de l'educació en relació amb el context polític i la situació social i, finalment, Ingrid Chavarria obre possibles projeccions i reptes pel curs vinent.

MAL D'ESCOLA

Paradoxes de l'educacionalització

Jordi Solé Blanch

Professor dels Estudis d'Educació de la Universitat Oberta de Catalunya

Aquest article parteix del darrer "Pressentiment educatiu" de l'últim programa del pòdcast "Mal d'escola" de Domenys Ràdio, conduït per l'Adriana Rubio i el Toni Álvarez. Per raons d'espai, no el podem transcriure sencer. Serveixi també d'homenatge a un programa que trobarem a faltar.

Fa temps que a l'educació se li demana massa. Se li demana tot allò que la societat no sap, no pot o no vol resoldre en cap altre lloc. Si hi ha desigualtat, que ho arregli l'escola. Si hi ha crisi democràtica, educació per a la ciutadania. Si hi ha canvi climàtic, educació per a la sostenibilitat. Si hi ha precarietat, competència emprenedora. Si hi ha addicció a les pantalles, alfabetització digital. Si hi ha malestar psíquic, educació emocional. Si hi ha desinformació, pensament crític. Si hi ha un país desorientat, que l'escola li faci de brúixola.

L'escola ha esdevingut el gran contenidor moral de la societat, el lloc on aboquem les contradiccions que no volem mirar de cara. Tothom la troba antiquada i resistent al canvi, però espera que salvi el món. Ens molesta la seva forma, física i simbòlica, però necessitem la seva promesa, encara que gairebé ningú cregui en ella. Potser aquesta és la paradoxa: l'educació és indispensable precisament perquè no pot complir tot allò que se li demana.

Julio Labraña ha explicat aquesta «paradoxa de l'educacionalització» en un article publicat recentment a Educational Theory: la societat moderna converteix tota mena de problemes socials en problemes educatius. El moviment sembla noble. Qui podria estar en contra d'educar per la pau, la igualtat, la sostenibilitat o la democràcia? El problema és que aquesta traducció pedagògica funciona sovint com una operació de desplaçament. La desigualtat deixa de ser un problema de repartiment

de la riquesa, d'organització del treball, i passa a ser una qüestió d'oportunitats educatives. La precarietat deixa de ser una conseqüència del capitalisme depredador per convertir-se en un dèficit d'ocupabilitat. El malestar juvenil deixa de parlar-nos d'un món invivable i passa a reclamar programes de resiliència i educació emocional. Quan la societat produeix ferides, l'escola ha de repartir tiretes amb una rúbrica competencial.

Cada problema genera un programa, una competència, un protocol, una formació o una nova moda pedagògica. L'escola no només ha d'ensenyar a llegir, escriure, comptar, pensar, escoltar i conversar. També ha de personalitzar els aprenentatges, detectar trastorns, prevenir radicalitzacions, innovar, digitalitzar-se, avaluar per competències, cuidar les emocions i preparar per a feines que encara no existeixen. Tot plegat, amb plantilles tensionades, recursos insuficients, burocràcia asfixiant i una sospita permanent sobre la professionalitat docent.

Després ens sorpren el malestar del professorat: el cansament, les dimissions íntimes, la ràbia, el desencant, la sensació de no arribar mai a res. Però com es pot arribar a algun lloc quan la meta es mou constantment? Com es pot sostenir l'ofici quan cada reforma promet resoldre el fracàs de l'anterior i, de passada, afegeix nous encàrrecs? La reforma educativa s'ha convertit en un ritual de purificació institucional. Cada pocs anys descobrim que el sistema no funciona, redactem un nou relat de salvació, canviem les paraules, reorganitzem documents, fem formacions, generem indicadors, invoquem la innovació i tornem a començar. La decepció no desmunta la fe reformista; la reactiva. Si l'educació no ha salvat el món, és perquè encara no l'hem reformat prou.

Naturalment, cal reformar coses. No es tracta de defensar cap nostàlgia escolar ni de convertir la pissarra, el guix i el dictat en una santa trinitat

pedagògica. Però hauríem de distingir entre allò que l'educació pot fer i allò que la societat li exigeix per no haver-ho de fer en altres llocs. L'escola pot obrir mons, transmetre sabers, instituir una relació amb el llenguatge, amb el temps, amb els altres i amb un cert límit. Pot fer lloc al desig d'aprendre. Pot fer que una alumna preguntí un matí qualsevol: «Profe, com se surt de la caverna?». Pot sostenir una atenció que semblava impossible. Pot oferir una experiència de filiació simbòlica en un món que només ens vol com a usuaris, consumidors, perfils a les xarxes i talents optimitzables.

Però l'escola no pot compensar tota la desigualtat que produeix l'economia. No pot substituir les famílies, els barris, els serveis socials, les polítiques d'habitatge, el treball digne o el temps compartit. No pot ser alhora hospital, empresa, oficina d'ocupació, gabinet psicològic, laboratori d'innovació i parc d'atraccions. Si li demanem que ho sigui tot, acabarem destruint allò que encara pot fer.

Deixem de demanar a l'educació que resolgui sola les contradiccions d'un món que no vol canviar. Escoltem el malestar docent no com una nosa corporativa, sinó com un símptoma polític. Quan el professorat diu que no pot més, potser no diu només que falten recursos, que també. Potser assenya-la una impostura del discurs públic, que proclama la prioritat de l'educació mentre se la carrega amb tot allò que la societat abandona.

Mal d'escola s'ha acabat, però el mal d'escola continuarà aquí, perquè no és només un mal de l'escola. És el mal d'una societat que necessita l'educació per imaginar que té futur, però que massa sovint la deixa sola davant les ruïnes del present. I, malgrat tot, demà al matí, en algun lloc, algú tornarà a obrir una aula. Potser aquesta és la nostra petita esperança: no que l'educació ho pugui tot, sinó que, sabent que no ho pot tot, encara hi hagi qui insisteixi a fer alguna cosa. ■

El poder de les treballadores quan **S'AUTOREPRESENTEN**

Sarai Rodríguez León

Sindicat d'educació, recerca i intervenció social CGT Baix Camp - Priorat, Deixa de ser una illa.

Hi ha moments a la vida en què t'adones que les coses no canviaran si no les canviem nosaltres.

Em dic Sarai i porto dinou anys treballant com a tècnica d'educació infantil al Departament d'Educació. Abans havia treballat en el món del lleure i d'educadora infantil a l'etapa 0-3, un sector marcat per la precarietat, els salaris baixos i la incertesa permanent. Quan vaig entrar al Departament vaig pensar que, finalment, havia aconseguit unes condicions laborals més dignes. Però aquella tranquil·litat es va anar esgerrant. Les retallades del 2008, els sous congelats i la pèrdua de drets ens van anar fent més vulnerables. Sense adonar-nos-en, ens estàvem acostumant a perdre.

Com tantes altres treballadores, estava afiliada a un altre sindicat. Ho feia pels serveis que m'oferia, però mai m'havia preguntat qui decidia les prioritats o per què algunes reivindicacions quedaven sempre aparcades.

Tot va canviar quan, després de tretze anys al Departament, la meua plaça va sortir a concurs d'oposició. Va ser un cop molt dur. Vaig entendre que tota la dedicació dels anys anteriors no ens protegia de res i vaig descobrir que el sindicat on estava afiliada tampoc no em defensaria.

Una companya em va parlar d'un grup de TEI que s'estaven organitzant per reclamar la fixesa. No esperaven que ningú solucionés els seus problemes: havien decidit organitzar-se.

A la CGT vam descobrir una altra manera de fer les coses. Les treballadores podíem autorepresentar-nos. No calia esperar que algú parlés per nosaltres: podíem decidir

les prioritats, construir les reivindicacions i defensar-les. Així va néixer la nostra secció sindical i així vam decidir presentar-nos a les eleccions sindicals del 2023.

Aquella decisió va canviar l'equilibri de forces. Durant massa temps, la representació del nostre col·lectiu havia estat en mans de sindicats que no havien aconseguit millores substancials. L'arribada de la CGT va obligar tothom a moure's. Reivindicacions que durant anys havien estat ignorades van passar a ocupar les meses de negociació. Potser alguns ho van fer per convenciment i d'altres per no perdre representativitat. En realitat, això és secundari. El que importa és que quan les treballadores entren en joc, tot es mou.

Hem aconseguit el concurs de mèrits per a la majoria de treballadores laborals, el reconeixement del mes de juliol com a període de formació, una millora salarial d'entre 310 i 473 euros mensuals i, finalment, la reclassificació professional que reconeix les titulacions exigides per exercir la nostra feina.

Però la victòria més gran no surt als titulars. És la de les treballadores que un dia deixen d'esperar que altres decideixin per elles i descobreixen la força de l'organització col·lectiva.

Mirant enrere, m'adono que no només hem aconseguit millors condicions laborals. També hem recuperat la confiança en nosaltres mateixes. Perquè quan les treballadores ens organitzem, canvien les prioritats, canvien les condicions laborals i, sobretot, canviem nosaltres. Perquè els drets no els conquereixen els sindicats. Els conquereixen les treballadores quan decideixen organitzar-se i parlar amb la seva pròpia veu.

Necessitem un 0-3 100 % públic, **EN TOTS ELS SENTITS!**

Gina Rius

Fa anys que el moviment reivindicatiu del 0-3 és viu. Enguany, però, amb l'impuls de la *Marea Amarilla* de Madrid i de la *Revolta Educativa de Catalunya*, hem vist com la primavera de 2026 ha donat pas a una autèntica Revolució del 0-3. Des de la CGT sumem la nostra veu a aquest moviment: després d'anys de precarització i de sostenir l'impossible, el curs passat les treballadores del primer cicle vam decidir alçar-nos i sortir al carrer per denunciar que el 0-3 no pot més.

La situació és especialment greu. Les lleis educatives que regulen el sistema, la LOMLOE (2020) i la LEC (2006), reconeixen que el primer cicle d'educació infantil en forma part d'ell, però a la pràctica ni l'Estat ni les comunitats autònomes se'n fan responsables. A Catalunya, la Generalitat va optar per delegar les competències a tercers, una decisió totalment desencertada que ha generat greuges a tots els nivells. Actualment, el Departament d'Educació només s'encarrega de 42 llars d'infants, la resta (al voltant de 1.600 escoles bressol i llars d'infants reconegudes) es troben condicionades al model de gestió que cada municipi decideix, i que, per tant, també pot canviar en qualsevol moment. El resultat és molt greu, només un 30 % de les escoles bressol i llars d'infants públiques són de gestió directa; la resta són en mans d'empreses, fundacions o associacions. Un despropòsit, tenint en compte que el 0-3 és educació i un pilar bàsic per garantir la igualtat d'oportunitats.

Vint anys després del decret 282/2006, que regula el primer cicle i els requisits dels centres, podem dir que l'Administració ha fracassat a l'hora de garantir un 0-3 públic i de qualitat, i que traspasar les competències als Ajuntaments no funciona. Denunciem, des de fa molts anys, que aquest Decret està obsolet i que impedeix garantir condicions dig-

nes per a infants i treballadores, però el Departament continua passant la pilota a les administracions locals, que no disposen de prou pressupost per abordar el 0-3 com cal. Amb aquest escenari tan injust i disfuncional, acaben sent les professionals, que a expenses de condicions laborals precàries i un sobre esforç que impacta en la seva salut física i mental, acaben assumint les mancances estructurals del sector.

Feia massa anys que acceptàvem que el 0-3 es mantingués en un segon pla, invisibilitzat i infrafinançat, com si les desigualtats que genera fossin inevitables. Aquesta descentralització també ens perjudica a l'hora d'organitzar-nos i de lluitar per millores, perquè dependre de milers d'ajuntaments i de convenis diversos converteix la lluita en una absoluta odissea. Per això avui, amb un col·lectiu més conscient i organitzat que mai, la reivindicació de la internalització del 0-3 guanya força arreu. Ja n'hi ha prou de tractar el 0-3 com un servei complementari i municipal quan és una etapa educativa de ple dret. Ja n'hi ha prou de deixar els drets de la petita infància i les condicions de les professionals en mans de polítics o empreses que en saben poc o gens. Ja n'hi ha prou de sostenir un model que genera precarietat, incertesa i greuges entre territoris.

Des de la CGT ho tenim clar: l'única manera d'avançar cap a un 0-3 públic, universal, gratuït i de qualitat és un model 100 % públic i centralitzat, que assumeixi directament la responsabilitat educativa del primer cicle i en garanteixi la qualitat, l'equitat i unes condicions dignes. La Revolució ha començat. Ara que hem trencat el silenci no farem ni un pas enrere, perquè la dignitat no és negociable. La nostra lluita no s'aturarà fins a aconseguir el 0-3 que infants, famílies, treballadores, i en general, la societat mereixen i necessiten!

QUAN EL LLEURE COMENÇA A ORGANITZAR-SE

Marcel Minoves

Secció AESA i militant de Batzac Joventuts
Llibertàries

2026, milers d'hectàrees de la península cremant-se, entre onades de calor, en cases de colònies sota altes temperatures i en casals sense espais adequats, és ben senzill no oblidar la conjuntura en què vivim: crisi climàtica fruit de la depravació del capitalisme que cada cop ens avisa amb més força i la precarització d'un servei que continua castigant els de sempre. No obstant això, aquests últims anys, i amb molta força en aquest cicle de vagues educatives, comença a construir-se un factor diferencial per les condicions de les treballadores del sector: el sindicalisme en el lleure. Depèn de com juguem les nostres cartes, les empreses no podran no tenir-nos vigilades, ja que podem alterar l'equilibri d'explotació que tenen construït. I, en el millor dels casos, podem tenir la força per trencar aquest equilibri i decantar la balança cap al bàndol correcte, els interessos de les treballadores.

El sindicalisme, per ser efectiu, ha de ser una eina a disposició de la classe treballadora per lluitar pels seus interessos i alhora per defensar els drets conquerits. Nosaltres, aquest curs, hem començat a polir aquesta eina sindical dins del sector d'Ensenyament, amb un objectiu al cap que ha guiat la nostra intervenció: ser útils per a les treballadores del lleure, de manera coherent amb l'objectiu revolucionari de l'anarcosindicalisme, la conquesta dels mitjans de producció i reproducció de la vida per part de les treballadores.

Aconseguir aquests objectius ha implicat pensar quina hipòtesi ens guiava a l'hora d'afrontar les vagues educatives, mostrar que quan fem acció sindical podem aconseguir resultats, reflexionar entorn quins són els perfils més freqüents en el lleure i quin paper juguen i, finalment, el repte de com obrir pas al nostre sector dins del sindicat.

Gran part de la nostra acció sindical en aquest curs, a més a més d'anar assessorant i resolent con-

flictes laborals, ha sigut donar un paper força central a les vagues educatives per començar a activar l'organització al sector i fer-nos referents entre les treballadores. No ens enganyem, no era fàcil. El sector del lleure educatiu, malgrat formar part de l'escola pública, no estava inclòs des de l'inici a les demandes de la vaga. Nosaltres ens hem obert pas a cops de colze i, efectivament, ha funcionat. Només cal veure el rumb de les declaracions al final de les últimes vagues i la constant menció de tots els altres sectors, inclòs el lleure. A més a més, dins del context de les vagues, en un piquet propi, vam obrir el conflicte amb Fundesplai, la gran empresa de la patronal del lleure, on ens recordàvem que som presents, amb força, sense por i amb ganes de guanyar. Conflicte que està donant bons resultats en les nostres demandes, sobretot en les cases de colònies.

Un dels aprenentatges que hem tret d'aquest curs és que el lleure – un sector molt feminitzat – està compost majoritàriament per joves que accedeixen per primera vegada al mercat laboral sense previsió de quedar-se al lleure, i també per adultes, la gran majoria dones, que romanen en el sector. Aquest fet és important perquè cal que la joventut aprenguem a arrelar-nos en el sindicalisme des dels primers anys, alhora que ens esforcem per implicar el sector adult en l'activitat sindical, perquè la vegin útil per lluitar per millors condicions.

És important assenyalar l'aprenentatge més gran que podem treure d'aquest curs. Quan les treballadores comencem a organitzar-nos alguna cosa canvia, comencem a perdre la por i a adonar-nos que podem lluitar pel que ha de ser nostre: les condicions de la nostra vida. Durant aquest estiu, hem rebut desenes de consultes i hem acompanyat alguns conflictes amb l'objectiu de guanyar i estendre l'organització en el sector. Perquè ho tenim clar: el lleure s'ha cansat d'estar precaritzat!

Reptes de la vaga educativa al País Valencià

Xavi Prera

Secretari d'Acció Sindical de la Secció d'Ensenyament de CGT València

L'educació pública valenciana ha tancat un curs de mobilització històrica. Un mes sencer de vaga que compta amb pocs precedents en el passat recent i que ha tingut com a grans protagonistes unes assemblees de centre que han remogut el panorama amb el seu impuls democratitzador. Ara, les treballadores de l'ensenyament ja miren setembre entre l'esperança d'aconseguir un acord millor i els dubtes pels passos a seguir. Per encarar millor el futur, mireu el passat amb esperit crític.

La vaga va començar l'11 de maig i va ser suspesa l'11 de juny sense haver aconseguit bona part de les demandes d'un moviment que, com a Catalunya, reclama ràtios més baixes, més docents a les aules o la recuperació del poder adquisitiu perdut en els últims

anys. Però realment aquest moviment ve d'abans. Podríem situar a l'hivern de 2026 el moment de ruptura de moltes docents amb els sindicats representats a la mesa tècnica (STEPV, ANPE, CSIF, UGT i CCOO).

El desencís amb unes organitzacions que incomplien el seu propi calendari de mobilitzacions va desembocar en el naixement de nombroses assemblees de centre que demanaven tornar als carrers. La vaga del 31 de març, convocada en bona part fruit de la pressió d'aquestes assemblees, va ser el seu primer èxit. El segon seria la convocatòria de consultes per decidir el model de vaga i l'acceptació o no de les propostes de l'administració.

Quan una vaga d'un mes acaba sense un acord satisfactori cal analitzar-ne els motius. És evident que estem davant d'una Generalitat —governada pel PP, però segrestada per VOX— que ha posat en marxa tot el catàleg de males arts negociadores: provocacions, amenaces, enganys i teatres institucionals per fer veure que es manté el diàleg. Sent això cert, també ho és que el paper dels sindicats amb representació no ha deixat de ser qüestionat per una part important de les treballadores de l'ensenyament.

La Secció Sindical d'Ensenyament de CGT València també ha estat crítica amb els dos actors esmentats. La nostra anàlisi se centra a reclamar canvis en l'estratègia negociadora i en el model de mobilitzacions. En el primer cas, es qüestiona la tebiesa i el fet d'acceptar qualsevol imposició de la consellera Ortí, així com la renúncia a negociar a través del comitè de vaga. Pel que fa a les mobilitzacions, els sindicats progressistes (STEPV, UGT i CCOO) s'han entestat en un model que concentrava les treballadores a les portes de Conselleria en jornades maratonianes sense sentit. En resum, s'han imposat les inèrcies i ha faltat imaginació.

Dos actors han intentat ocupar l'espai que deixaven els sindicats amb representació: les assemblees i el sindicalisme combatiu, molt en particular la CGT. La vaga ha evidenciat que al País Valencià, com a Catalunya, Aragó, Madrid o Andalusia, hi ha un espai per a aquelles que opten per un model sindical més de conflicte que de gestoria.

Hem guanyat visibilitat a força de posar el cos i la ment col·lectiva a pensar maneres de trencar les dinàmiques desmobilitzadores. Enfront dels que ens han volgut passives, CGT ha aconseguit assenyalar, amb les seves accions, noms propis com Juan Roig, propietari de Mercadona que en els darrers anys també lidera projectes empresarials que busquen privatitzar la Formació Professional.

I ara què? És la gran pregunta.

De moment, sem-

bla que el curs començarà amb mobilitzacions, però no amb una vaga. L'anàlisi més estesa implica concentrar les protestes en els mesos immediatament anteriors a unes eleccions autonòmiques que es veuen com un moment de debilitat d'una administració a qui no interessa una campanya centrada en la defensa de l'escola pública.

La vaga ha evidenciat que al País Valencià, com a Catalunya, Aragó, Madrid o Andalusia, hi ha un espai per a aquelles que opten per un model sindical més de conflicte que de gestoria

L'ESCOLA NO FA VACANCES, *la revolta tampoc*

Ingrid Chavarria de Ros

Secretari d'Acció Sindical de la Secció
d'Ensenyament de CGT València

Cada cop que el Departament parla de «normalitat», una aula massificada esclata a riure. Aquest estiu, ni tan sols les proves PISA han pogut sostenir el relat. Després dels pitjors resultats de la història, Catalunya ha quedat fora de la comparativa internacional per una greu errada en la gestió de la mostra, presentada com una simple «incidència tècnica». Una gota més en un got que fa anys que va vessar. O, més ben dit, un torrent de despropòsits: infrafinançament crònic, privatització sostinguda, maquillatge estadístic i una obstinació política a confondre propaganda amb realitat. Quan les dades deixen de servir per explicar el desastre, sembla que la solució sigui fer-les desaparèixer. Però les aules continuen allà, tossudes, recordant cada dia allò que cap informe pot amagar.

La revolta educativa que ha recorregut Catalunya no ha estat una protesta pel sou, encara que recuperar el poder adquisitiu sigui una reivindicació absolutament justa. De fet, hauria de ser una exigència compartida per tota la classe treballadora. El que s'ha posat damunt la taula és molt més profund: quin model de societat volem. Perquè quan es degrada deliberadament l'escola pública no només es deterioren unes condicions laborals; es debilita l'única institució capaç de garantir una mínima igualtat d'oportunitats en una societat cada vegada més desigual.

No és casualitat que aquest mateix curs hi hagi hagut vagues educatives al País Valencià, Madrid, Aragó i altres territoris. Canvien els governs, però el guió és idèntic: infrafinançament, privatització encoberta, externalitzacions, massificació i pèrdua de drets. Les competències estan descentralitzades; el projecte neoliberal, no. Potser ha arribat el moment de deixar de fragmentar les respostes i començar a

construir una gran vaga educativa d'àmbit estatal. Si els problemes són compartits, la resposta també hauria de ser-ho.

Però limitar aquesta batalla a l'educació seria un error. L'informe de la CGT sobre l'erosió del poder adquisitiu mostra una realitat coneguda per qualsevol treballadora: mentre els salaris perden valor any rere any, els beneficis de les grans empreses continuen disparats. La productivitat augmenta, però la riquesa es concentra cada vegada més. Ens demanen moderació salarial mentre els dividends no coneixen cap crisi. El problema no és que no hi hagi diners; és decidir a quines butxaques van a parar.

La mateixa lògica explica la crisi de l'habitatge. La campanya Ens costa la vida ho resumeix amb encert: de poc serveix negociar increments salarials si el propietari se'ls emporta abans d'arribar a final de mes. L'enquesta impulsada per aquesta iniciativa confirma que l'habitatge és avui una de les principals preocupacions materials de la població treballadora. Per això la lluita pels salaris i la vaga de lloguers formen part del mateix conflicte: disputar qui es queda la riquesa que produïm.

El curs vinent, doncs, no començarà amb normalitat. I aquesta és una bona notícia.

Les assemblees de la CGT van decidir que no serien els despatxos ni les executives sindicals qui marcarien els temps del conflicte, sinó el que acordessin les assemblees dels centres i l'Assemblea Educativa de Catalunya. Fidel a aquest compromís amb la democràcia directa, aquest espai unitari va acordar l'11 de juliol convocar vaga el 8 de setembre, el primer dia de classe. No és un gest simbòlic. És una declaració política: la revolta de les aules continua.

Perquè el que està en joc és massa important per acceptar una falsa pau social. Sense una educació pública forta, crítica i emancipadora, el futur queda en mans dels qui fan negoci amb els drets i alimenten la por, l'individualisme i l'autoritarisme. Davant l'avenç del feixisme, defensar l'escola pública és també defensar la democràcia.

El Govern esperava que l'estiu refredés el conflicte. Ha passat just el contrari. El setembre començarà amb les escoles obertes i amb una vaga. Perquè hi ha cursos que comencen amb llibres nous. I n'hi ha que comencen escrivint la història als carrers.

AJUNTAMENT DE BARCELONA: CRÒNICA D'UN CONFLICTE

Secció sindical de l'Ajuntament de Barcelona

Al'Ajuntament de Barcelona actualment hi ha milers de treballadores en lluita per defensar unes condicions laborals justes i uns serveis públics dignes. A les escoles bressol, a serveis socials, a biblioteques, a les oficines d'atenció ciutadana i a feminismes el conflicte es desenvolupa amb diferents velocitats i intensitats, però de forma coordinada per fer tòrcer el braç del responsable de la nostra situació, el PSC de Jaume Collboni.

Tots aquests serveis tenen diversos punts en comú: són sectors feminitzats, amb una precarietat més gran, amb atenció directa al públic i on els sindicats d'empresa tenen poca implantació, en contrast amb la forta presència de CGT. Aquest còctel detona amb la signatura de l'Acord de Condicions 2025-2029, on l'aprovació de la jornada de 35 hores setmanals comporta la pèrdua de drets en dies de descans i flexibilitat horària.

La signatura del conveni és un moment poc adequat per iniciar una lluita sindical des del punt de vista de qualsevol teoria o manual d'acció sindical. Però la realitat pràctica molt sovint supera qualsevol mena d'anàlisi previ.

En les primeres setmanes del conflicte, era imprescindible atiar l'organització i lluita. Per això els objectius com a secció sindical van ser diversos:

Fer de la vaga l'eina principal de la lluita per tal de fer visible el conflicte i de l'assemblea l'espai on fer pinya i fer créixer la moral.

Plantejar un equilibri entre un calendari de vagues potent, però sostenible en el temps, donat el previsible immobilisme que ens trobaríem a l'altre costat.

Fer créixer una bola de neu que acabés arrossegant tot l'Ajuntament a la lluita, amb l'objectiu de generar una pressió creixent sobre el govern municipal i sobre la part política, tant assistint a aparicions públiques de regidors del govern com activant els grups de l'oposició. Aquests objectius han marcat el full de ruta que ens ha portat a l'actualitat. Sis mesos de vagues i mobilitzacions han servit per a tres aspectes fonamentals.

El primer de tots és que el govern municipal ha acceptat públicament l'existència d'un con-

flicte, mostrant una necessitat creixent que aquest s'aturi. Tot i això, sabem que al PSC són especialistes a simular negociació per marejar el seu oponent.

El segon aspecte a tenir en compte és que tant els sindicats de l'empresa com la mateixa administració estan intentant resoldre, sense èxit fins al moment, part de les reivindicacions que han motivat l'inici de la lluita, però no són conscients que el menysteniment a la plantilla durant mesos té conseqüències: les reivindicacions ja no són només en defensa de certes condicions laborals, sinó que s'han convertit en una ofensiva per dotar de més recursos i personal uns serveis públics desbordats i cada vegada més externalitzats.

Per acabar, aquest conflicte ha posat sobre la taula dos models de resolució de conflictes laborals irreconciliables. Per una banda, el model de diàleg social hegemònic que consisteix en la delegació i representació unidireccional per treure el conflicte del carrer i certificar la renúncia en despatxos i passadissos. Per altra banda, i en oposició a aquest model, les assemblees de treballadores plantegen la participació i la lluita al carrer i al centre de treball. Un model on no s'entenen les negociacions per arrencar drets si aquestes no són monitorades per la plantilla en lluita.

L'administració de Collboni es troba enfangada en un conflicte laboral important mentre les eleccions s'acosten. Per la nostra part, haver superat amb escreix els límits de la nostra pròpia acció sindical feta fins al moment ens ha fet entendre d'una manera més profunda que qualsevol dret que defensem i reclamem serà vist com un atac frontal al model de diàleg social actual. Mostra d'això és la persecució penal contra 9 companyes nostres per lluitar; CCOO, UGT i CSIF pressionant als partits de l'oposició perquè no demanin explicacions al PSC o la jugada bruta del consorci de Biblioteques per retirar hores sindicals i espais de reunió a les vaguistes.

Amb tot, aquest conflicte està lluny d'acabar. La tardor i l'hivern seran especialment intensos. Aprofitarem el desgast i la debilitat creixent de l'Ajuntament i redoblarem la força de la vaga.

BOMBERS, SERVEIS PÚBLICS I LLUITA DE CLASSES

Andreu Massafret i Carlos Urgell

Els treballadors i les treballadores dels Bombers de la Generalitat estem en lluita contra la Generalitat de Catalunya. Des del 2018 no es vivia una mobilització i un grau d'autoorganització com l'actual. En aquell període, les conseqüències de la crisi del 2008 encara eren recents. Una dècada de retallades i desinversió van deixar el cos de Bombers de la Generalitat a la vora del col·lapse. La situació no era nostra exclusivament: el conjunt de la classe treballadora patia una reculada generalitzada de drets laborals i poder adquisitiu, i el sector públic també se'n va ressentir.

Aquelles mobilitzacions ens van deixar el llegat de la importància de la mobilització i l'organització col·lectiva, concretades en l'Assemblea de Bombers, que va permetre pressionar l'Administració i vehicular les protestes i les demandes de forma unitària, assembleària i autoorganitzada.

Actualment, l'Administració, mitjançant la construcció d'un relat hegemònic, ha intentat normalitzar que actuacions que haurien de ser ordinàries dins d'un cos de bombers modern, com la incorporació de personal i material o la renovació de vehicles i equips de protecció, esdevinguin quelcom extraordinari. Els efectes del saqueig del sector públic encara són presents: camions de més de vint anys, un servei infradimensionat i la dependència de les hores extres i de la bona voluntat dels bombers i bomberes per cobrir les mancances estructurals. Alhora, el Departament d'Interior ha minimitzat l'exposició a substàncies cancerígenes, cosa que ha boicotejat millores substancials en la protecció del seu propi personal. La declaració de la professió de bomber com a cancerígena per part de l'Agència Internacional per a la Investigació sobre el Càncer i la conseqüent presa de consciència col·lectiva han fet emergir el problema. Tot plegat, sumat als reiterats incompliments dels acords laborals i a l'inici d'un nou període de negociacions, ha encès la guspira de la revolta dins del cos.

Aquest no és un tipus de conflicte laboral aïllat dins del sector públic. Només aquest 2026 hem vist mobilitzacions dins dels sectors educatiu, sanitari, social i, en general, dins del sector públic. La situació és molt similar: plantilles insuficients, pèrdua de poder adquisitiu i problemàtiques específiques de cada sector. El que per als bombers són els tòxics, per als docents és el model educatiu i les ràtios. Es dibuixa, doncs, un patró de reivindicacions en el sector públic amb dos elements clau: el desmantellament dels serveis i la pèrdua de drets laborals i poder adquisitiu dels seus treballadors i treballadores.

La lluita contra aquest deteriorament estructural interpel·la la nostra voluntat de servei públic i ha de ser la clau de les reivindicacions sectorials, tal com ha demostrat el personal educatiu, plantant-se davant del pactisme dels sindicats grocs, autoorganitzant-se assembleàriament i no deixant-se convèncer per unes dubtoses millores salarials. La voluntat de millorar el servei que es dona a la població, sigui amb més personal o amb inversió material, no només millora les nostres condicions de treball, sinó que també legitima la lluita i dona sentit col·lectiu a les mobilitzacions de cara als mateixos usuaris dels serveis públics, que no són altres que la mateixa classe treballadora del país.

Les reivindicacions laborals i salarials, per altra banda, marquen un camí que va més enllà del nostre sector. L'empobriment i la pèrdua de drets laborals i de qualitat del servei no són un problema exclusiu dels treballadors públics, sinó un problema que pateix tota la classe treballadora, que es veu sotmesa a la crisi de l'habitatge, la inflació, la constant liberalització del mercat a la Unió Europea o la infame reforma laboral que continua vigent a l'Espanya actual. La nostra organització ha de poder servir a altres sectors per agafar-nos-en el relleu, per col·lectivitzar el problema i, per què no?, caminar cap a una vaga general que ataqüi tots aquests problemes d'arrel.

HISENDA CONTINUA SENSE COMPLIR LES SEVES OBLIGACIONS I NO PAGA ALS QUI COTITZEM A MUTUALITATS LABORALS (II PART)

Pepe Berlanga

Participant de la Coordinadora Pensionistes i Jubilats/des de la CGT de Catalunya

A la I part del comunicat de l'article Hisenda continua sense complir les seves obligacions... publicat al número del juliol passat, exposàvem com van obrir camí al litigi iniciat amb Hisenda fa alguns anys, on, malgrat que la raó estava de part nostra i fins i tot els jutjats ens la donaven, l'obstacle més incongruent va ser el significat incontestable de les dificultats imposades als pensionistes.

No parlem d'una ajuda pública ni d'una nova disposició fiscal, sinó d'una devolució derivada de resolucions judicials que obliguen a corregir una situació considerada incorrecta. Estem parlant d'augmentar fins a 6.400 milions d'euros (1.000 més del que s'anticipava a primers de març), actes erronis que pretenia escurar l'Agència Tributària i no reconèixer el dret dels mutualistes afectats i a percebre la devolució de les quantitats cobrades en excés per l'Administració.

Esperem que aquest article hagi estat del vostre interès i us convenci de la necessitat que la nostra afiliació romanguí organitzada al sindicat per defensar els nostres drets com a pensionistes.

Amb efectes des de 26 de juliol de 2025, la Disposició final cinquena de la Llei 5/2025, de 24 de juliol, modifica la Disposició Final Quinzena de la Llei 7/2024, de 20 de desembre, suprimint el diferiment en la tramitació de les devolucions derivades de l'aplicació de la Disposició transitòria segona de la Llei 35/2006, de 28

de novembre, en relació amb els exercicis 2019 a 2022 i anteriors no prescrits.

Després d'aquesta modificació, el formulari d'apoderamentament corresponent al període impositiu 2019 i períodes anteriors no prescrits, posat a disposició del contribuent en Seu electrònica de l'Agència Tributària des del 2 d'abril de 2025, servirà també per sol·licitar la devolució corresponent per aportacions a mutualitats dels períodes impositius 2020, 2021 i 2022, encara en el cas que aquell s'hagués presentat amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta disposició.

D'aquesta manera s'habilitava l'Agència Tributària a iniciar de forma immediata la tramitació de les devolucions derivades de l'aplicació de la disposició transitòria segona de la Llei 35/2006, de 28 de novembre en relació amb els anys 2019 a 2022 i anteriors no prescrits.

Les devolucions, que, si s'escau, poguessin derivar-se d'aquestes sol·licituds, van començar a practicar-se a partir del mes de juliol de 2025, però no totes van ser resoltes. Per aquesta raó a principis de 2025 iniciem una reclamació davant el Ministeri d'Hisenda:

«La informació que es demana en cadascuna de les qüestions relacionades haurà de ser elaborada separant els dos col·lectius que podien sol·licitar la regulació (aportacions amb anterioritat a l'1 de gener de 1967 i les aportacions realitzades a partir de l'1 de gener de 1967) atès que el col·lectiu i la recuperació econòmica eren diferents. Xifres de sol·licitants de rectificació en

funció d'utilitzar o no el mètode habilitat per l'Agència Tributària o un altre model i el període cobert; Quantitat de sol·licitants diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; A quants se'ls ha reconegut i pagat diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; Cost d'aquestes liquidacions, xifra total i separata per províncies diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; Quants el tenen reconegut i no han cobrat, xifra total i separata per províncies diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; Cost d'aquestes liquidacions pendents, total i separata per províncies diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; Distribució numèrica territorial per províncies diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; Per sectors de producció o serveis diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; Per trams d'edat i sexe diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; Cost de la revalorització total separant la part corresponent als interessos de demora diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; Raons per les quals s'ha demorat la resolució de les Reclamacions diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert».

Tenint en compte tot l'anterior, es comunica que:

- El nombre de sol·licituds de devolució presentades fins al 6 de març de 2026 és de 2.407.772.

- S'han tramitat expedients corresponents a 2.317.055 contribuents.

- El nombre de contribuents que ha rebut algun pagament fins al 6 de març de 2026 ascendeix a 1.544.730.

- L'import pagat a data 6 de març de 2026 s'eleva a 3.047.825.313,02 euros.

«Quant a la distribució numèrica territorial per províncies diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; per sectors de producció o serveis diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert; per trams d'edat i sexe diferenciant la procedència del mètode utilitzat i el període cobert, hem d'indicar que la informació sol·licitada és una informació que no està disponible, ja que la informació tributària de què disposa l'Agència Tributària en les seves bases de dades no està parametritzada informàticament per a la seva explotació directa, tal com vostè la sol·licita, i resulta tècnicament molt complicat i laboriós determinar aquesta xifra, ja que caldria establir un important i laboriós procés previ de reelaboració per donar resposta a la seva petició».

Algú podria pensar que, amb tota aquesta informació, qualsevol pretengués escriure un llibre. Res més allunyat de la realitat: l'únic interès era i és intentar conèixer les raons per les quals Hisenda no ha complert amb les seves obligacions, que recordem que són fruit de la fiscalització dels Tribunals de Justícia i que continua sense complir.

Mai va actuar per iniciativa pròpia, ni va reconèixer cap dret, sempre va ser obligat per sentències judicials generades pels qui teníem la raó del nostre costat.

Cal perdre la por a l'Agència Tributària, no ostentem grans fortunes, ni magnes patrimonis a gestionar, ni llegats que hàgim d'ocultar; després, res cal amagar, ni ens podran iniciar una Inspecció per aquestes qüestions.

Hisenda no és infal·libre.

EL DRAMA DE LES **PARELLES DE FET** davant la pensió de viudetat

Àlex Tisminetzky

Advocat laboralista i afiliat a CGT

Milers de persones conviuen actualment com a parelles de fet sense haver formalitzat el matrimoni. I en el cas concret de Catalunya, el codi civil propi reconeix aquestes persones com a parelles de fet reals amb la simple convivència durant almenys dos anys o tenint fills en comú. Però en cas de defunció d'un dels dos membres de la parella, la tramitació de la prestació de viudetat s'ha convertit sovint en l'inici d'un calvari burocràtic i judicial quan es descobreix que, per a l'INSS, la seva relació "no existeix", en una col·lisió normativa entre el dret civil català i la legislació estatal de Seguretat Social, que intentarem explicar en aquest article.

■ El Codi civil de Catalunya i la llei estatal de Seguretat Social

Les reformes de la Seguretat Social van incorporar a partir de 2007 el dret a percebre la prestació de viudetat a les parelles de fet, malgrat fer-ho amb condicions més precàries i amb més requisits (i més estrictes) que les parelles casades. Va ser un important reconeixement a la realitat social de persones que (per múltiples motius) no volien casar-se i que era especialment important en els casos de parelles del mateix gènere.

La norma estatal de 2007 permetia que en les comunitats autònomes amb dret civil propi la consideració de parella de fet es podia acreditar i reconèixer segons la determinació legal d'aquesta normativa específica i pròpia, com en el cas de Catalunya, Galícia, Navarra, les Illes Balears, l'Aragó i el País Basc.

En el cas concret de Catalunya, el Dret Civil Català propi reconeix a les parelles de fet sense la necessitat de cap tràmit formal ni inscripció en cap Registre específic de Parelles de Fet, acceptant qualsevol mitjà de prova "admissible i suficient" que demostrï la relació en els darrers dos anys.

Això permetia que moltes parelles catalanes poguessin accedir en aquests primers anys de la normativa a la prestació de viudetat sense haver de complir el requisit de la inscripció formal de dos anys en cap registre oficial (requisit establert a la norma estatal).

Els jutjats inicialment van aplicar aquesta norma en doctrina reiterada, estimant múltiples prestacions de viudetats de parelles de fet catalanes, d'acord amb persones que demostraven que eren realment parella de fet amb testimonis, comptes corrents comuns, empadronaments o qualsevol altre document.

■ El terratrèmol de la Sentència del Constitucional de 2014

El Tribunal Constitucional espanyol, però, en una polèmica sentència de 2014, considera que a totes les parelles de fet de l'Estat espanyol se'ls ha de requerir els mateixos requisits, fet pel qual va derogar la normativa que possibilitava aplicar el dret propi de les comunitats autònomes, i per tant es deixava d'aplicar en aquest àmbit el codi civil Català.

Aquesta declaració de nul·litat va ser un cop duríssim. De la nit al dia, milers de parelles que havien confiat en la validesa de la seva unió segons el dret català es van trobar en una situació de desprotecció absoluta, fins i tot tenint fills en comú. L'administració va passar a exigir la inscripció formal en el llibre de parelles de fet oficial a tothom, sense oferir cap període d'adaptació.

El resultat, però, és que les parelles de fet catalanes a partir d'aquesta sentència es trobaven en pitjor situació que les de la resta de l'Estat. Per una part moltes d'elles eren reconegudes a Catalunya com a parelles de fet a tots els nivells davant de l'administració (per a ajudes, beques, inscripcions...), però no podien

accedir a la prestació de viudtat segons la normativa estatal.

Per tant, amb l'objectiu d'igualar l'aplicació de la norma a tot l'Estat, el Tribunal Constitucional va fer més difícil l'accés a les parelles de fet catalanes, i a més a més va deixar sense protecció de viudtat a realitats de fet que són reconegudes jurídicament dins la normativa civil catalana.

■ La trampa de la formalització i la manca de registres

El problema es va agreujar per la manca històrica del «llibre de registres» de parelles de fet al codi civil català. En molts municipis catalans, els registres locals de parelles de fet no existien i el Registre de Parelles Estables de Catalunya no es va crear fins al 2015, entrant en funcionament efectiu molt més tard.

Això va crear situacions d'impossibilitat material de compliment. Com pot una parella inscriure's amb dos anys d'antelació si no existeix un registre on fer-ho?

■ L'impacte en perspectiva de gènere

Tots els estudis han conclòs que aquesta normativa afecta desproporcionadament les rendes més baixes i, especialment, les dones, que és el col·lectiu de persones més afectat a la pensió de viudtat i que ve condicionat també per carreres de cotització sovint més curtes i més precàries. Aquesta prestació de la Seguretat Social té una funció compensatòria davant la pèrdua d'ingressos de la unitat familiar per la pèrdua d'un dels membres. Negar-la és condemnar massa vegades el supervivent

a la precarietat econòmica, sobretot en el cas de parelles amb fills petits.

Així mateix, la desprotecció s'estén als fills; la manca de reconeixement de la parella de fet impedeix l'accés a la prestació de viudtat, deixant els menors en una situació de necessitat agreujada.

Aquesta realitat ha causat la reacció i organització de moltes de les afectades, especialment dones, amb la creació de diverses associacions que reclamen reformes legals en aquest àmbit, com la Confe-

**DE LA NIT AL
DIA, MILERS DE
PARELLES QUE
HAVIEN CONFIAT
EN LA VALIDESA
DE LA SEVA UNIÓ
SEGONS EL DRET
CATALÀ ES VAN
TROBAR EN UNA
SITUACIÓ DE
DESPROTECCIÓ
ABSOLUTA, FINS
I TOT TENINT
FILLS EN COMÚ.**

deración de Federaciones y Asociaciones de Viudas Hispania (CONFAV) Viudedad Igualdad (@viudedadiguald), que reclamen principalment l'equiparació de les parelles de fet amb els drets de les parelles casades

■ Cap a una reforma urgent i necessària

La situació actual és insostenible, i fa massa anys que es manté, tot i les successives promeses dels successius governs de rectificar-la. No es pot permetre que el dret a la protecció social depengui d'haver passat o no per un casament quan la convivència és pública, notòria, de llarga durada i fins i tot quan es tenen fills en comú.

Cal que la llei estatal equipari les parelles de fet amb les parelles casades a tots els efectes, o almenys que reconegui la validesa de les parelles de fet estables constituïdes segons el dret civil de cada territori, eliminant en el cas català la jerarquia del registre de parelles de fet sobre la realitat material d'una convivència real com a parella.

Alhora, cal la flexibilització dels mitjans de prova: el certificat d'empadronament continuat durant molts anys i l'existència de fills comuns han de ser proves suficients per acreditar l'existència de la relació de parella real i efectiva i poder accedir a la prestació de viudtat.

La prestació de viudtat compleix una evident funció social i no pot ser només un privilegi de les parelles casades, sinó una realitat per a totes les parelles reals que actualment conviuen a la societat. ■

ROGER COSTA

« Podem aprendre de la seva organització, la responsabilitat, la implicació... Els maquis són un exemple de lluita. »

Roger Costa Puyal és membre del col·lectiu Ploma Negra de Nou Barris i de l'Equip memòria, que ha elaborat la Guia del Maquis Llibertari a Catalunya (1939-1963), editat aquest any per la Fundación Anselmo Lorenzo, l'obra més completa sobre el tema publicada fins a l'actualitat.

TEXT
Adrián Zarco

Com sorgeix la idea d'elaborar aquesta guia?

Tot i que hi ha bastant bibliografia sobre el maquis llibertari a Catalunya des dels anys setanta, amb llibres com els de Téllez i de Pons Prades, trobàvem que hi havia un buit, perquè la bibliografia que hi ha és dispersa i fragmentada: hi ha les biografies dels maquis més coneguts, com Sabaté, Facerías o Massana, però no d'altres lluitadors i grups. També hi ha llibres generals sobre el maquis que dediquen algun capítol a Catalunya o a l'àmbit llibertari, però faltava una obra específica sobre

el maquis llibertari a Catalunya que abordés el tema en profunditat i de forma sistemàtica. A més, a la bibliografia que ve dels anys setanta hem detectat errors — cosa normal, donada la complexitat del tema—que en aquests 50 anys que han passat s'han anat corregint a través d'historiadors locals.

Hem intentat mostrar tot el relat sencer del que va ser el maquis des del 1939 fins al 1963, la globalitat dels processos, les accions concretes de la guerrilla, quins grups d'acció hi va haver més enllà dels més coneguts. Trobàvem la necessitat d'englobar tot això en aquesta mena de guia.

Què és l'Equip Memòria?

Equip Memòria és el nom que li hem posat perquè no teníem la necessitat que sortissin els nostres noms en portada. Som tres persones. Desgraciadament, una d'elles ha mort ara fa molt poc. En Víctor García Matarrodona tenia un projecte que es deia La trinxera de la memòria, on ell investigava sobre maquis. Va morir sobtadament a l'abril i el llibre va dedicat a ell, perquè va iniciar el projecte. Mai ens imaginàvem estar presentant-lo sense ell.

L'altre company és Imanol, que escriu la columna Ni cautivos ni desarmadas en el diari El Salto dedicada als maquis. Fa anys que treballa el tema i, personalment, crec que és una de les persones, actualment, que més en sap sobre els maquis llibertaris. Finalment, jo soc historiador i periodista i membre del col·lectiu Ploma Negra de Nou Barris, des d'on recuperem la història dels maquis.

Heu trobat dificultats?

Sí, el procés ha tingut moltes dificultats. El 2020 al Víctor se li va ocórrer la idea i ens va contactar a l'Imanol i a mi. Han sigut sis anys de feina molt intensa, amb moments de tot. Tenim milers de mails creuats

entre els tres. La història dels maquis és complicada de per sí per la seva naturalesa clandestina. La gent que hi va participar no en deixa constància. A més, el franquisme sempre va ocultar l'oposició. Després, amb la Transició va haver-hi aquest pacte de silenci amb el qual tampoc es va voler recuperar res d'aquesta memòria. La història que s'ha volgut recuperar, a més, resta molt impregnada del marxisme, que obvia, menysté o s'apropia de l'àmbit llibertari, com molts guerrillers, que eren llibertaris i se'ls han apropiat els comunistes.

Quan et poses a mirar dades concretes, hi ha moltes contradiccions. D'una biografia d'un guerriller una pàgina d'internet et diu que va néixer un dia, però vas a un arxiu i diu que va ser un altre, o hi ha accions que no se sap ben bé on van passar. Hem consultat diverses fonts per intentar esclarir aquests errors. Per totes aquestes dificultats, ens ha costat tants anys

Què va significar el maquis llibertari a Catalunya? Quina herència ha deixat?

El maquis llibertari a Catalunya va tenir molta importància per diverses raons.

Dintre del que va ser la lluita armada antifranquista, el maquis llibertari a Catalunya va ser el més important perquè va durar més. La guerrilla comunista el 1948 es va acabar i la llibertària va arribar fins al 1963. També era important per a la zona on estava, ja que la frontera amb França permetia tenir seguretat a l'altra

i l'OLLA feien servir armes que havien fet servir els maquis, guardades a Toulouse o el sud de França i que als setanta havien sigut recuperades.

També el maquis antifranquista va servir de model a les guerrilles llatinoamericanes, ja que hi va haver molta migració anarquista quan es va perdre la guerra. Aquesta migració portava l'experiència del maquis i de la guerrilla. Abraham Guillén teòric de la guerrilla, va anar a parar a Llatinoamèrica i allà va difondre la seva obra teòrica, la qual cosa va influir a les guerrilles dels seixanta i setanta com els Tupamaros.

Per què té sentit avui en dia reivindicar el maquis anarquista?

La gent que treballem en l'àmbit de recuperar la memòria històrica sempre ho reivindicuem com una tasca que s'ha de fer, perquè és una lluita que va ser oblidada, tant al feixisme com a la democràcia i fins i tot des de files proletàries, com poden ser les comunistes. És un deure rescatar aquesta història que és tan propera i tan oblidada alhora. D'altra banda, pensem que la lluita dels maquis pot aportar molts ensenyaments per a les lluites presents i futures. Un exemple és la labor propagandística, que és força desconeguda, però era molt important pels maquis, pel control del règim sobre els mitjans. Els maquis entraven propaganda des de França i la distribuïen entre la població. Podem aprendre de la seva organització, la responsabilitat, implicació... Els maquis són un exemple de lluita.

És un deure rescatar aquesta història que és tan propera i tan oblidada alhora.

banda de la frontera i infraestructura. Per tant, podien realitzar accions més potents, donar vida a més grups i conseqüentment aconseguir una guerrilla més contundent.

Un altre factor que dona rellevància és el nombre de persones. És un procés de lluita que va durar més de 20 anys en què hi van participar milers de persones. Nosaltres hem fet unes quantes biografies en llibre, però van ser milers.

Després de la mort de l'últim maqui el 1963, el Ramon Vila, a partir de finals dels seixanta i sobretot als setanta, l'oposició franquista va tenir un pic i moltes organitzacions de lluita armada de l'època, com Defensa Interior, el Movimiento Ibérico de Liberación (MIL), Grupos de Acción Revolucionaria Internacionalista (GARI) o (Organització de la Lluita Armada (OLLA), es van inspirar en la lluita dels maquis. Per ells eren un model, fins i tot van fer algun homenatge, algun atracament a Quico Sabaré. Grups com el MIL

Vols afegir alguna qüestió més?

El llibre està dividit en quatre blocs principals: la cronologia de totes les accions dels maquis; la guia biogràfica inclou 503 biografies de persones que van participar en la guerrilla; la guia judicial abasta tots els consells de guerra que va patir el maquis a Catalunya, i el bloc estadístic és molt revelador. També hi ha un pròleg del Joan Busquets, l'últim maqui que queda en vida. És una qüestió important.

A l'epíleg expliquem que el llibre pretén que es continuï investigant. Hi ha biografies que fins ara eren poc conegudes, però molt esquemàtiques. Pensem que cada col·lectiu, cada grup, al seu poble o barri, pot estirar el fil d'aquestes biografies per conèixer més la lluita del maquis.

Aviat hi haurà una traducció al castellà i posteriorment treballarem incorporar tots els continguts de la guia en una web col·laborativa.

Gràcies per tot, compas!

Ricardo Burgos Piedra
Sindicat d'Activitats Diverses del Baix Llobregat
(ara sindicat d'Ensenyament)

Fa sis anys vaig afiliar-me a la CGT. No buscava solucionar els meus problemes laborals (que tot i que els tenia, no els notava gaire), sinó que volia donar resposta als meus problemes socials i emocionals. La meua crisi dels trenta s'allargava, la solitud pesava, portava anys fent-me preguntes i moltes respostes les vaig trobar en l'anarcosindicalisme. La lectura dels clàssics anarquistes i anarcosindicalistes i la història del moviment obrer em va omplir molt, però si no volia que tot es quedés només en una bona intenció, havia de participar del món que m'envoltava, no només llegir. Havia d'organitzar-me, col·laborar i compartir el pa amb altres persones, havia de buscar companys i companyes. Avui no tinc dubtes que vaig trobar el que necessitava emocionalment al nostre sindicat.

La militància aquests anys ha sigut molt enriquidora. He après que puc deixar-me del que no m'agrada a la feina, i fora també. He après que els problemes individuals moltes vegades tenen una arrel col·lectiva. M'he atrevit a parlar en assemblees, participar en grups de treball, mobilitzacions... He après a proposar i defensar les meves propostes. També a escoltar, tot i que a vegades encara em costa. Crec que he après moltes coses i tinc la intenció d'aprendre'n moltes més.

Per tot l'anterior vull donar les gràcies a totes les persones que formen la CGT. Gràcies, compas, a les que conec directament i a les que no conec també; a les que sou en l'actualitat, a les que van ser en el passat i a les que seran en el futur. Gràcies a totes per donar-me la possibilitat de participar d'un col·lectiu tan increïble com el nostre sindicat i per tota la feina que feu, per compartir els principis anarcosindicalistes i gràcies també per la diversitat en estratègies, tàctiques i opinions. Crec que aquesta varietat és necessària per fer realitat els nostres principis.

No obstant, la intenció d'aquest article no és idealitzar el nostre sindicat ni penso que tot és perfecte. És una construcció col·lectiva que fem les persones, i si d'alguna cosa podem estar segures en aquesta vida que ens ha tocat viure, és que no som perfectes. La nostra organització està vivint una etapa de "fortes discrepàncies" entre diverses posicions. No escric això amb la intenció de dir qui té o no té raó. Tampoc crec que una opinió

personal pugui resoldre debats que han de ser col·lectius, però tenim bones eines a la CGT per intentar apropar posicions.

Deia abans que la diversitat era bona, però és important que pensem com volem que siguin aquests debats. No puc imaginar cap tipus d'organització anarcosindicalista on totes les persones pensin de la mateixa manera. Organitzar-nos amb altres significa trobar-nos amb opinions diferents, però hem de respectar-nos i no creuar línies vermelles en les nostres maneres. La diversitat d'opinions a vegades pot ser incòmoda, ens obliga a escoltar arguments que potser no volem escoltar i acceptar

que a vegades podem estar equivocades. Però crec que la mateixa diversitat d'opinions pot ser la riquesa que necessitem per canviar el món. Una organització on totes pensem igual segurament seria més fàcil de gestionar. Però quan pensem de maneres diferents, ens fem preguntes, discutim opinions, intentem posar-nos d'acord, crec que aprenem molt més. El repte no ha de ser eliminar les nostres diferències, ja que crec que sempre les tindrem, sinó que hem d'aprendre a gestionar-les col·lectivament.

Quan a vegades penso en les persones que hi van ser abans que nosaltres, m'agrada imaginar el que pensarien de la nostra situació actual. Potser algunes ens criticarien, potser unes altres ens animarien, però crec que la majoria

ens diria que hem de continuar treballant de manera col·lectiva, que hem d'aprendre a conviure, perquè si no el neoliberalisme ens passarà per sobre.

No sé com evolucionarà la nostra situació ni tampoc sé quin organització tindrem en el futur. Però m'agradaria que les persones que s'afiliaran en el futur trobessin una organització on és possible discutir sense destruir; una organització capaç d'adaptar-se als canvis que vindran i no oblidar la seva història, on els articles primer i segon dels nostres estatuts són respectats de manera ferma per totes.

No podem (ni hem de) decidir el que pensaran i faran les generacions futures que passaran pel nostre sindicat, però sí que podem treballar totes juntes en l'actualitat per deixar una organització de la qual estiguin orgulloses, deixar per al futur un sindicat on siguem capaces de pensar juntes, tot i que a vegades pensem de maneres diferents.

Potser algú flipa
amb el que dic,
però vaig anar
al IXX congrés a
Saragossa i vaig ser
jo qui vaig flipar...

La reducció de jornada, una assignatura pendent del moviment sindical

Adrián Zarco Santiveri

L'augment de la productivitat en el treball aquestes últimes dècades és un fet innegable. L'evolució en els processos d'especialització i tecnificació comporta més valor final als productes, cosa que no sols redunda en els beneficis que els propietaris de les empreses obtenen sobre les hores de feina, sinó que ens ha de fer preguntar per què aquestes han de ser encara 40 hores setmanals.

La reivindicació d'una disminució de jornada no és una innovació ni una demanda exclusivament dels anarcosindicalistes. Per una banda, als anys vint i trenta ja es plantejava com una mesura per pal·liar l'atur; per l'altra, la necessitat d'una reducció de jornada és compartida per un espectre molt ampli de sindicats i partits polítics dins de l'esquerra. Treballar menys hores al dia o allargar el cap de setmana són algunes de les idees que s'aporten en aquest sentit i s'argumenta que inclús repercutirien en un augment de la productivitat.

En aquesta escalada d'augment dels marges de beneficis empresarials, mentre les condicions de vida retrocedeixen, reclamar una reducció de jornada és, en primer lloc, una forma de defensar una redistribució de la riquesa: si amb les nostres hores de feina generem més valor final al producte (i, per tant, més guanys a l'empresa), treballar menys és una exigència lògica i hauria d'estar en les demandes de seccions sindicals i comitès. L'octubre de 2024 es va aconseguir, arran d'una vaga indefinida, que a l'empresa de recollida de residus i neteja Secomsa, del Baix Camp, la jornada es reduís a 35 hores setmanals.

En segon lloc, en un context de crisi ecosocial i de necessitat de transformar l'economia, la reducció de jornada també és més necessària que mai. En un horitzó d'escassetat d'energia i recursos, treballar menys és una solució per garantir el repartiment del treball i la reducció del consum, sobretot en un àmbit industrial, a més de desmaterialitzar l'economia i repercutir en un augment de la qualitat de vida dels treballadors i treballadores.

Lluny de ser d'una proposta lògica que la patronal hagi acoïllit de seguida, la reacció hostil que ha despertat entre amplis sectors empresarials demostra que és una mesura que afecta els interessos del capital. Ja hem vist com una tímida reducció de jornada a 37 hores i mitja a la setmana, quan ja hi ha sectors que treballen aquestes hores o inclús menys, ha generat grans dificultats a l'hora que aquesta tiri endavant. Per la qual cosa, no és una mesura tan fàcil d'aconseguir si no es planteja des de la mobilització i la pressió.

**Treballar menys és una
exigència lògica i hauria
d'estar en les demandes de
seccions sindicals i comitès**

Des d'una esquerra parlamentària, timorata i moderada, no s'assoliran grans avenços en aquest sentit, i els pocs que s'aconsegueixin despertaran —o desperten— una gran resistència, en contrast a la modèstia dels resultats. Tanmateix, les enquestes mostren com la major part de la població és favorable a aquesta mesura, mentre les institucions es mostren poc eficaçes. Així, el camp sindical torna a ser un garant

de drets reals per la classe treballadora. Per fer efectiva una reducció de jornada cal establir aquest avenç des dels llocs de feina. Si es retrocedeix més de cent anys, es pot constatar com les lluites obreres havien imposat a diversos oficis la reducció de la jornada abans de 1919. Per contra, a molts llocs de feina, les vuit hores no es van implantar tot i el reial decret del 3 d'abril d'aquell any, que establia les 48 hores setmanals en sis dies, perquè la desobediència patronal va impedir que la mesura s'efectués. La força de la classe treballadora organitzada va ser la garant de la reducció de jornada, abans i després de les mesures legals.

L'escenari actual, d'augment dels marges de beneficis empresarials, més productivitat per la tecnificació dels processos de producció, la popularitat de reduir el temps de treball i la necessitat ineludible de fer front a una crisi ecosocial, situa la reducció de la jornada en una reivindicació factible per part dels sindicats i les seves seccions.

Ampliació de l'aeroport: **MÉS PRECARIETAT I EMPOBRIMENT**

Joan Manel del Llano i Ariadna Cotén
Membres de Zeroport

Fa cinc anys el gestor aeroportuari AENA va presentar un pla per ampliar l'aeroport del Prat amb un cost de 1700 milions d'euros. Molts moviments i activistes socials i ambientals s'hi van oposar, i l'ampliació es va aturar, però ara, cinc anys després, AENA i els governs de l'Estat/Generalitat hi tornen amb un nou projecte de 3200 milions d'euros, la primera fase del qual es preveu aprovar el setembre.

Una de les prioritats del govern Illa és l'ampliació de l'aeroport, és a dir, continuar invertint en el totxo i acontentar la patronal, els lobbys econòmics i l'accionariat privat d'AENA; mentrestant, les enquestes indiquen que ja és majoria qui hi està en contra. Les enormes inversions previstes haurien d'anar als serveis públics (educació, sanitat, biblioteques, bombers...), al transport públic i a millorar l'accés a l'habitatge, no a l'aeroport.

El nou projecte d'ampliació amenaça dos espais naturals, la Ricarda i el Remolar, mentre que encara continuen pendents des de fa més de 20 anys les compensacions ambientals de l'anterior ampliació i espais agraris corren el risc de ser eliminats. A més, l'ampliació suposaria un augment de contaminació per soroll i de l'aire que es patiria a tota l'àrea metropolitana i faria augmentar un 45% les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle associades a l'aeroport, malgrat les paraules buides dels nostres governants, que fan veure que lluiten contra el canvi climàtic.

Des de Zeroport pensem que ampliar o no l'aeroport és una de les decisions polítiques més rellevants per determinar el model de país al qual aspirem en el futur. L'ampliació suposaria un augment de 25 milions de passatgers/any i l'arribada d'aproximadament 10 milions més de turistes/any. Més turistes que implicarien més pressió immobiliària i l'expulsió de la població local a nivells encara no vistos, i causarien una enorme ten-

sió en els serveis públics i un empobriment més gran de la societat. I s'ha demostrat que el sector turístic genera feines precàries amb sous un 23% per sota de la mitjana, mentre que els beneficis se'ls enduen les multinacionals del turisme i els grans actors financers. Beneficis per a uns pocs, misèria per a moltes: aquest és el model que volen perpetuar i que ens acabaria conduint a l'empobriment. Les xifres són clares, tal com evidencia l'informe Fènix, que conclou que el PIB per càpita és molt més baix a Catalunya que en altres comunitats autònomes no especialitzades en el turisme.

Així mateix, el sector de l'aviació genera molta precarietat laboral, ja que amb la liberalització del sector, la desregulació laboral i les subcontractacions, les condicions de treball i els salaris s'han deteriorat, i això provoca una alta conflictivitat, com ho demostra la vaga convocada per CGT a l'aeroport del Prat durant aquest estiu. En aquest sentit, hi ha estudis que mostren que, globalment, els llocs de treball al sector estan davallant malgrat que l'activitat aèria no para de créixer.

Finalment, volar és barat perquè l'aviació té uns privilegis fiscals que no té cap altre mitjà de transport: l'Estat espanyol deixa de recaptar 4.610 milions d'euros/any pels beneficis fiscals de l'aviació (IVA reduït o inexistent, querosè exempt d'impostos, manca de taxes als bitllets, etc.).

Ampliar l'aeroport del Prat implicaria persistir en el mateix model que ens precaritza i empobreix, i suposaria continuar invertint en un sector com el de l'aviació que causa tants efectes negatius climàtics, ambientals, socials i laborals. Per això, ens hem d'unir per aturar aquest projecte nefast, i us animem a compartir i participar, el pròxim 20 de setembre, en la gran mobilització contra l'ampliació de l'aeroport del Prat que convoquem des de Zeroport i moltes altres entitats i col·lectius.

LO CRIT, *fira del llibre crític de ponent, celebra la seva cinquena edició*

Adrián Zarco Santiveri

El 17 d'octubre Lo Crit, fira del llibre crític de Ponent, celebrarà la seva cinquena edició. El projecte va ser impulsat el 2021 per la Biblioteca Anarquista Maria Rius de Lleida i el 2022 es va materialitzar amb la participació constant de llibreries, editorials i altres entitats del territori. Al llarg de les passades edicions, s'ha constituït com una iniciativa independent –al marge de poders polítics i econòmics, autogestionada, feta amb els propis mitjans dels participants, i un esdeveniment únic per les seves característiques en aquestes comarques.

Cada any, al voltant d'una desena de paradistes s'apleguen durant el dia als carrers de la capital del Segrià i ofereixen al públic el seu catàleg d'assajos polítics i novel·les de circuits editorials alternatius, entre d'altres, mentre es programen actes que tenen lloc a un espai adjacent. Recitals de poesia, conta contes infantils amb missatges transformadors o taules rodones sobre l'extrema dreta, l'ecologisme, la llengua o l'habitatge són reclams per atreure públic i alhora ajuden a propulsar una reflexió col·lectiva sobre problemes candents.

Aquest 2026, amb motiu de la seva cinquena edició, a més, s'afegeix una altra data al calendari, dijous 15 d'octubre a la

tarda, per posar sobre la taula el model de ciutat. No és una qüestió secundària: empobriment, segregació o un model comercial que castiga els negocis locals enfront de les grans multinacionals són realitats que avui es viuen a Lleida i molts altres indrets. Lo Crit ha decidit abordar aquestes problemàtiques, ja que la seva vocació és actuar i transformar el medi local, mitjançant una cultura crítica i alternativa, per tal d'afavorir un debat públic i estendre idees contestatàries i incòmodes pel poder.

La creació d'aquests espais alternatius i oferiment d'activitats culturals ha d'estar a l'agenda si volem un canvi radical de la societat. En primer lloc, l'expansió de discursos simplistes, essencialistes i antiintel·lectuals de l'extrema dreta, aspecte pel qual Lo Crit s'ha preocupat des de la seva primera edició, doten d'una gran rellevància la difusió i el combat per les idees i l'ocupació de l'espai públic. Ha de ser la ciutat un abocador de parades de partits d'extrema dreta o, al contrari, un punt d'acollida de projectes culturals i transformadors?

En segon lloc, i centrant-se en el combat per les idees, cal dur a terme aquesta tasca de persistir, de trinxera, per tal de construir institucions, projectes i entitats que estenguin un sentit comú antica-

pitalista, per la llibertat i la justícia. Es tractaria, doncs, d'una disputa per l'hegemonia, que diria Gramsci. Tot espai que no ocupem, tot àmbit que deixem abandonat, pot suposar una oportunitat perduda i, alhora, ser emprada per altres opcions polítiques autoritàries, demagògiques i inclús feixistes.

La creació d'una cultura alternativa i contestatària també és una forma d'erosionar el poder del capitalisme, l'Estat i tota altra forma de dominació. Sense un canvi de mentalitat, d'esquemes culturals i ideològics, no es poden agregar grans grups de persones en organitzacions, ni assolir episodis desbordants de mobilització social, ni tombar la societat i construir-ne una de nova. Dissenyar noves vies i canals per estendre les idees per guanyar posicions és una tasca que hem de tenir present, i una fira del llibre crític s'adequa a aquest model.

Per tots aquests motius, donar vida a projectes com Lo Crit, amb les seves cinc edicions, és enriquir la ciutat i el territori amb iniciatives més que necessàries per als temps que corren. S'ha d'entendre que la cultura contribueix –i molt_ a canviar la societat on vivim i crear alternatives polítiques, independents, construïdes des de baix, per un món millor.

Ens veiem a l'octubre a Lleida!

PARTICIPACIÓ DEL GRUP DE TREBALL DE LA SECRETARIA D'ACCIÓ FEMINISTA I LGTBIQ+ DE CGT CATALUNYA en les “Jornades feministes, 50 anys feminismes en revolta”

El 12, 13 i 14 de juny de 2026 van tenir lloc les Jornades Feministes “50 anys, Feministes en Revolta”, una commemoració històrica on ens vam reunir més de 2.200 dones, trans i dissidències de 175 col·lectius feministes de tota Catalunya. Les jornades van comptar amb més de 110 taules de debats, agrupades al llarg de tres dies per a recordar d'on venim, analitzar en quin lloc ens trobem i imaginar juntis cap a on volem anar.

Grup de treball de la
Secretaria d'Acció Feminista i
LGTBIQ+ de CGT Catalunya

Aquestes jornades no són un esdeveniment individual; són el nostre arxiu històric, el reflex d'una lluita que fa més de cinquanta anys va esclatar en les nostres terres, agrupant milers de dones. L'objectiu col·lectiu és clar: reforçar l'organització transfeminista per a crear i consolidar xarxes de resistència i suport mutu.

En aquests espais vam buscar un «hàbitat col·lectiu», una oportunitat per a intercanviar i potenciar projectes, per a aprendre a funcionar i per traçar ponts amb una mirada política, transversal i interseccional. La força radicava en la nostra diversitat. Vam ser allí per a generar energia, debat, complicitat i coneixement comú.

Va estar un espai intergeneracional en el qual vam posar en pràctica la importància de recuperar la memòria i establir un diàleg amb el present, comptant amb la participació de companyes que ja havien format part de l'organització de les Jornades Feministes de 1976.

En aquests dies vam recordar i reconèixer el llarg camí de les lluites feministes i transfeministes, així com per a desnaturalitzar, desmuntar i desvirtuar els diferents sistemes de dominació que volen doblegar-nos: el cis-hetero-patriarcat, el capitalisme, el racisme, el colonialisme i el capacitisme, entre tants altres.

Al llarg de les jornades vam analitzar la conjuntura social i política, i al voltant de la mateixa vam debatre i articular estratègies per a comprendre quines són les necessitats en el nostre context des de les diferents realitats que el componen. Es va subratllar la urgència de l'organització col·lectiva del transfeminisme, en un context en el qual els discursos reaccionaris i d'odi de l'extrema dreta volen fer-nos retrocedir. En aquest sentit, és imprescindible que bastim ponts entre nosaltres per a dialogar, crear i consolidar xarxes de resistència i suport mutu. Encara i sabent la diversitat dels feminismes, siguem capaços de veure també allò que ens uneix.

Les jornades van estar estructurades en 12 àmbits diferents de treball. Entre els centenars de debats, vam parlar d'educació sexual, de prevenció de violències masclistes, del dret a l'avortament, de cures, de l'envelliment, de la importància de teixir aliances, de sindicalisme combatiu, d'educació feminista, d'anticapacitisme, de la diàspora que lluita per la situació dels seus territoris, de la IA, i d'una memòria que ens ajudi a traçar el futur. Però sobretot ens vam escoltar, organitzar-nos i continuar teixint xarxes en les quals sostenir-nos enfront d'una estructura que ens vol doblegar.

Nosaltres com a grup de treball de la Secretaria d'Acció Feminista i LGTBIQ+ de CGT Catalunya vam participar de dife-

**L'objectiu
col·lectiu és
clar: reforçar
l'organització
transfeminista
per a crear
i consolidar
xarxes de
resistència i
suport mutu.**

rents taules i ponències. D'una banda, en la taula de “Resistències Feministes en el Món Laboral. Eines a desenvolupar amb perspectiva feminista per a caminar de la precarietat cap a la resistència”.

Un recorregut històric de 50 anys de petjades feministes en l'àmbit laboral: un present marcat per l'explotació laboral, la discriminació de gènere, la precarització i la divisió sexual del treball; així com vam poder conèixer de quines eines ens estem dotant en l'àmbit institucional per a millorar, visibilitzar i treballar amb perspectiva de gènere en tots els àmbits laborals, com plans d'igualtat, protocols d'assetjament, prevenció de riscos laborals o responsabilitat. Per a poder reapropiar-nos d'aquestes eines institucionals i mirar cap al futur.

D'altra banda, vam formar part del debat sobre "Com construir juntes una vaga feminista. Repensant l'eina de la vaga col·lectivament". En aquesta taula es va subratllar la importància de situar-nos com a únic sindicat que convoca la vaga general feminista 8M des de fa anys en el territori català, motiu pel qual sentíem una certa responsabilitat que vam poder compartir amb les companyes. Vam reconèixer que la vaga és una eina més del moviment transfeminista, així com que la convocatòria de vaga té sentit sol si hi ha una voluntat de sostenir-la per part de les organitzacions i col·lectius que ho conformen. En aquest sentit, es va posar el focus en la necessitat de dialogar entre nosaltres i accionar de manera que totes puguem sentir-nos representades i interpel·lades per allò que decidim dur a terme els pròxims 8 de Març, fent una definició inclusiva del subjecte treballador feminista. Reconeixent i valorant les labors de cures conforme aquest treball reproductiu el continuem assumint dones i dissidents. Des de la secretaria treballem activament amb aquelles que sostenen la vida posant en relleu que cuidar és treballar i com altres treballs ha d'estar reconegut, regulat i remunerat. Totes les treballadores, encara que sense contracte, són subjectes que animem i secundem per a facilitar la seva participació en les vagues, ja sigui amb caixes de resistència o cures.

També vam participar de la taula "Érem i som. Genealogia de dones llibertàries", en la qual es va donar veu a les sense nom, a les dones llibertàries, evocant les seves vides, les seves lluites i afanys, reivindicant el seu llegat com a fonament de la lluita feminista actual i com a eina de futur i de transformació social. Es va compartir l'evidència de l'indignant bretxa de gènere històrica i actual de la genealogia tradicional i també de les genealogies del moviment obrer, que ha marcat les nostres vides. La bretxa no és un error aïllat en una disciplina específica, és un patró de disseny estructural impecablement replicat en tot el coneixement humà. La solució són les Genealogies Feministes. L'anarcofeminisme és la base de la lluita social per a l'emancipació de les treballadores, el suport mutu i l'agència pròpia, i és present en els moviments socials anticapitalistes i antifeixistes de tot arreu, com a autèntica força transformadora i revolucionària. ¡Ara més que mai, en el seu 90 Aniversari, la lluita per a la Revolució Social continua!

A més, des de la Secretaria d'Acció Feminista i LGTBIQ+ es van presentar dues exposicions. D'una banda "Les dones en l'anarquisme espanyol", un recorregut dins de la història de la dona en l'anarquisme espanyol. L'exposició recull biografies de dones anarquistes amb les quals es vol ho-

menatjar les milers de dones anònimes que amb la seva militància, exemple i compromís ideològic han contribuït a forjar la història de l'anarquisme, del moviment llibertari i també la lluita per l'emancipació de la dona, sense oblidar-nos de Mujeres Libres. I d'altra banda l'exposició sobre "Balbina Pi i Sanlleu. Figura clau de l'anarcosindicalisme català i defensora dels drets de les dones i de la classe treballadora".

Ens vam endur d'aquestes jornades reflexions, aprenentatges i la llavor sembrada d'allò que volem continuar construint. Espais com aquests ens recorden la necessitat d'organitzar-nos més enllà de les lluites individuals i fragmentades, de poder-nos nodrir i inspirar d'aquelles que duen a terme altres companyes, així com de la potencialitat d'organitzar-nos des de les aliances, no sols en les dates assenyalades o des de l'emergència, sinó en el dia a dia de les nostres militàncies.

Pels 50 anys passats i pels 50 anys que vindran.

Per un anarcosindicalisme transfeminista.

CARAVANA ABRIENDO FRONTERAS 2026

una dècada de ruta sostenint els drets humans

Rosalía Molina Puyalón
CGT Caravanera. Ensenyament Barcelona i Llibertàries

Una vegada més, com hem anat fent els últims deu anys, col·lectives, organitzacions polítiques, socials i sindicals, activistes antiracistes i persones migrants, amb el suport i participació de CGT, ens vam tornar a reunir entorn de la Caravana Obrint Fronteres per a denunciar les polítiques de la Unió Europea que vulneren els drets humans i restringeixen l'entrada i la llibertat de moviment de centenars de persones, amb mesures cada vegada més excloents contra la població migrant, moltes d'elles recollides en el PEMA (Pacte Europeu de Migració i Asil), que va entrar en vigor el passat 12 de juny.

Del 17 al 22 de juliol de 2026, vam recórrer Algesires, Rota i Olvera denunciant les polítiques migratòries, les fronteres, la militarització i les vulneracions de drets humans i compartint espais de trobada, formació i acció col·lectiva amb altres grups que actuen in situ.

El divendres 17 de juliol vam partir amb dos autobusos de Bilbao i Madrid cap a Algesires, Rota i Olvera amb la denúncia de la recent entrada en vigor del PEMA com a equipatge i amb els següents objectius:

- Denunciar l'existència del CIE d'Algesires, i també els centres de detenció que s'estenen per la Unió Europea.
- Visibilitzar la necessitat d'una regularització de totes les persones migrades i denunciar les traves administratives que s'han trobat en el procés obert pel govern d'Espanya.
- Denunciar les conseqüències que té ja l'entrada en vigor del PEMA, tant en l'Estat espanyol com en la resta d'Europa.
- Manifestar-nos contra totes les guerres i la indústria armamentista, en un lloc emblemàtic com és la base militar de Rota.
- Continuar teixint xarxes amb col·lectius enfortint la resistència antiracista en tot el territori de la Unió Europea.
- Posar en valor la lluita feminista com a pionera de la lluita antiracista i contra el model patriarcal que ens volen imposar.
- Pressionar als governs de la UE amb accions directes i aliances internacionalistes.
- Mostrar la solidaritat amb altres pobles que són massacrats per les polítiques imperialistes com és el cas de Palestina, el Sàhara o el Kurdistan.
- Denunciar el genocidi que està duent a terme l'Estat sionista d'Israel en Palestina, i també els altres genocidis, davant el silenci còmplice de la Unió Europea.
- Cap persona és il·legal, perquè les fronteres maten i perquè només la lluita col·lectiva derrocarà els murs.

En 2016 la ciutadania europea es mobilitzava per a denunciar la situació que enfrontaven els qui fugien a la recerca de refugi per la guerra de Síria. El deno-

minat acord de la vergonya entre la Unió Europea i Turquia pretenia contenir l'entrada a la UE a través de Grècia i va deixar encallades a moltes persones i famílies en camps de refugi sense futur, o sense vida a les platges.

Inspirada en experiències internacionalistes solidàries, la xarxa estatal Caravana Obrint Fronteres va néixer el 2016 amb la caravana a Grècia. S'ha anat articulant amb altres organitzacions europees per a visibilitzar la violència en les rutes migratòries, les experiències de resistència i de solidaritat i denunciar la vulneració de drets humans.

Durant una dècada, cada estiu, hem recorregut rutes incloent punts clau com Melilla, Ceuta, la davantera sud, Sicília, Canàries, la frontera d'Irun-Hendai, la franco-italiana, la balcànica i Calais.

La denúncia de les polítiques migratòries i de les causes dels desplaçaments forçats com les guerres, la violència masclista i l'espoli del sud global al costat de qüestions com l'explotació laboral en llocs com els hivernacles de Huelva i Almeria i la criminalització racista de la migració i de la solidaritat s'han portat a Brussel·les i als governs i institucions de les diferents ciutats recorregudes.

El fil vermell que uneix la memòria de les fronteres d'ahir i avui ha estat present en llençols portats amb noms brodats de persones desaparegudes a les fronteres i en els múltiples actes de record i homenatge a les persones que han perdut la vida lluitant per defensar els drets humans i buscant refugi en el present i en el passat recent quan l'anterior ona feixista sacsejava Europa.

En aquesta desena Caravana vam dur a terme diferents accions durant el recorregut. Vam començar a Algesires amb una taula al voltant del macrocentre d'internament per a persones estrangeres inaugurat recentment i una segona taula sobre l'externalització de fronteres i el PEMA, que va entrar en vigor el passat 12 de juny i que dona cobertura legal a pràctiques com la detenció i inadmissió d'ingrés en aeroports; permet que les devolucions en calent es multipliquin sense conseqüències judicials, que els abandonaments en alta mar augmentin i que la detenció massiva de famílies i menors es normalitzi.

A Rota, amb una gran manifestació, on es van unir col·lectius de l'entorn, vam denunciar la Base Naval i la militarització creixent amb el consegüent increment de la despesa militar en detriment de la despesa social, amb conseqüències com l'empobriment i inseguretat per a la vida de les majories socials.

A Olvera ens vam endinsar en els relats de familiars represaliats en aquesta localitat per part del franquisme. També ens van ensenyar l'espai de memòria que s'ha organitzat en el cementiri, on consten els noms de totes les persones assassinades del poble i voltants durant la repressió de la dictadura franquista.

La Caravana Obrint Fronteres celebrem una dècada de resistència i es van fer assemblees per a debatre, consensuar i avançar per continuar impulsant iniciatives que defensin els drets humans per a totes les persones enfront de les polítiques d'odi, racistes i xenòfobes en un context de desmantellament del dret internacional i dels drets humans.

NI PÚBLIC, NI PRIVAT: *mort a l'estat*

Nora i Roger

Grup Llibertari de la Secretaria d'Acció Social de CGT Catalunya

El Grup Llibertari de la Secretaria d'Acció Social de la CGT de Catalunya ha estat organitzant debats des d'inicis d'aquest any, en el marc d'un cicle anomenat *Pensem l'anarcosindicalisme al segle XXI*. La segona jornada d'aquesta sèrie de trobades va anar enfocada al paper de l'Estat i els serveis públics. Més d'una trentena de militants de diversos punts de Catalunya ens vam reunir al local de la Federació Comarcal del Baix Llobregat per discutir col·lectivament sobre el que, com a anarquistes, ens pot semblar una contradicció: defensar els serveis públics i, alhora, estar en contra de l'Estat.

Aquesta trobada sorgeix de la necessitat de crear espais on qüestionar la perspectiva política que tenim des de l'anarcosindicalisme respecte del projecte estatal de serveis públics. Què hauria de ser un servei públic i què no, com es gestionen, quines reivindicacions hi tenim com a sindicat, quin projecte postestatal estem construint... totes aquestes qüestions ens impulsaven a començar a parlar-ne.

Considerem que l'adhesió implícita a les definicions i la forma estatals dels serveis públics ens impedeix pensar un projecte anarcosindicalista capaç de gestionar la societat sense Estat. Això, inevitablement, ens ha de portar a pensar en altres formes de satisfer les necessitats socials, des d'una cosmovisió alliberada del règim capitalista. Si bé des de l'anarquisme la crítica a l'estat és ferotge, creiem que sovint ens costa generar espais per a concretar-la, absorbides pel dia a dia de la praxi anarcosindicalista. Des de la política liberal, l'Estat s'explica com un organisme neutral que media entre classes amb interessos diferents. En canvi, les anarquistes

el concepem com la forma de dominació política que s'especifica històricament en cada període, però que té una genealogia i inèrcies pròpies. Per això, si bé des d'altres tendències del socialisme revolucionari s'entén l'estat com a merament l'organisme de dominació política de la burgesia, per l'anarquisme no és només així, sinó que, a més a més, té una història pròpia, amb actors i interessos propis que impedeixen el lliure desenvolupament de les comunitats humanes i la lliure associació. Així doncs, avui en dia, l'estat ens apareix com a garant de l'explotació i la segregació racista, promotor de la família nuclear i el cisheteropatriarcat, i és un actor estratègic en les cadenes extractivistes internacionals i d'acumulació del capital. Tot i això, sabem que és un ens més complex, que obeeix a dinàmiques internes i històriques pròpies i que en cap cas és ni una institució neutral mediatra, ni una carcassa que, un cop apartada la burgesia, pugui jugar a favor dels nostres interessos.

Els serveis públics estatals han estat modelats per la lluita de classes, però no representen exclusivament concessions de l'estat a la lluita de la classe treballadora, sinó que són també institucions al servei de la seva pròpia reproducció. Inevitablement, s'emmarquen en una concepció específica de quines són les suposades necessitats a cobrir, com es cobreixen i fins i tot qui és digne de merèixer aquesta cobertura. Per això, per exemple, les necessitats bàsiques d'alimentació o la roba no són considerades en general per l'Estat com a element a garantir, i la seva producció i distribució queda sota les urpes del mercat privat. Altres serveis més generalitzats tampoc no s'escapen d'etapes enfocades al lucre privat, com

ocorre amb la indústria farmacèutica en el sistema sanitari. Com dèiem, la gestió d'aquests serveis no està en mans de qui hi treballa, i per això, posant el cas de l'educació, ens trobem que les competències i el pla d'estudis està dictaminat pel Departament, i que el seu objectiu és dirigir la infància i l'adolescència cap a les dinàmiques de l'estat actual, en comptes de satisfer genuïnament el seu desenvolupament humà.

En últim lloc, hem de tenir en compte que l'Estat exclou expressament d'aquestes prestacions a gran part de la població, i exerceix un control disciplinari sobre les més oprimides: per exemple, les treballadores de l'economia submergida no tenen accés a prestacions públiques com l'atur o baixes laborals, cosa que endureix doblament l'explotació que pateixen.

Partint d'aquest marc, durant la trobada, vam tenir un espai per compartir lluites i fer autocrítica, i també fer propostes més concretes per apuntar a un programa estratègic en un sindicat creixent com el nostre. Un aspecte que va sortir en diversos moments és l'aspiració a gestionar l'economia de manera que cobreixi les necessitats de la vida des d'una cosmovisió llibertària, més enllà de prendre els mitjans de producció actuals, hem de canviar la forma que tenim de produir i distribuir. Des de l'anarcosindicalisme tenim la responsabilitat, però també el potencial, d'assumir les necessitats socials i elaborar una proposta autònoma, des d'una perspectiva que posi al centre la interdependència i les cures entre persones i cap als ecosistemes.

La transformació ecosocial és, doncs, un aspecte fonamental. En aquest sentit, una de les idees és la de generalitzar oficines de planificació per pensar des de cada sector, i consolidar una estratègia a llarg termini, de la mà d'una política prefigurativa que ens apropii a l'autogestió de les necessitats de la nostra classe. Això haurà d'anar necessàriament acompanyat de mesures assumibles a més curt termini i reivindicacions que ens facin anar guanyant terreny en la lluita diària: combatre la subcontractació garantint, no només unes millors condicions laborals i salarials, sinó també la unitat de la plantilla que treballa en un mateix servei, com és el cas del lleure o les traductores de l'administració. Potenciar l'agència de les treballadores públiques en el desenvolupament dels seus serveis i la democratització dels centres laborals. En aquest cas, el paper de la CGT dins la lluita per l'educació pública ens marca el camí. Alhora, fer-ho de la mà de les comunitats vinculades al treball que es fa, un assumpte de rabiosa actualitat, en el cas dels incendis forestals i les treballadores i habitants del món rural. En aquesta jornada vam criticar també les expressions i paraules que utilitzem, no per tenir una retòrica radical buida sinó per deixar de reproduir les lògiques estatals i desenvolupar un discurs propi d'acord amb la nostra estratègia anarcosindicalista.

Creiem que aquest debat és una aportació interessant a les lluites actuals, dins i fora del que avui l'estat considera serveis públics, i que ens ajuda a avançar cap a un programa polític propi del sindicat. Noranta anys després de la Revolució social, continuem afilant l'estratègia i la praxi. Tenim un nou món per guanyar, companyes!

JORNADES DE DEBAT

DEBATS OBERTS SOBRE ELS REPTES ACTUALS DE LA CLASSE TREBALLADORA I EL PAPER DE L'ANARCOSINDICALISME AVUI

**PENSEM
L'ANARCO
SINDICALISME
DEL S. XXI**

**NOUS REPTES
DE LA CLASSE
TREBALLADORA**

**DISSABTE
9 DE MAIG
10H – 14H**

CARRER DEL PARE LAÍNEZ, 18, GRÀCIA, 08025 BARCELONA

**EL PAPER
DE L'ESTAT I ELS
SERVEIS PÚBLICS**

**DISSABTE
6 DE JUNY
10H – 14H**

CTRA. D'ESPLUGUES, 46, 08940 CORNELLÀ DE LLOBREGAT, BARCELONA

GRUP LLIBERTARI
SECRETARIA
ACCIÓ SOCIAL

50 ANYS DE LOCAL PEL SINDICALISME COMBATIU A SALLENT

Federació Local de Sallent

A principis del segle XX, l'Alt Llobregat era un dels principals focus industrials de Catalunya i de l'Estat, amb grans colònies tèxtils, amb mineria i una cimentera i, per aquest motiu, hi havia una arrelada presència anarcosindicalista, com demostra la proclamació del comunisme llibertari el 1932 i diverses vagues mineres l'any següent. Durant la guerra van sortir de Sallent molts milicians de la CNT cap a diferents columnes. Totes varen anar al front de Madrid. Tanmateix, amb la derrota, una llarga foscor ofegà el sindicat.

Amb la mort del dictador el 1975, s'obrí la porta a una feble democràcia i a Sallent ressorgí el sindicat CNT al carrer Clós, promogut principalment per sis persones, antics sindicalistes ja grans: Artemio Sabater, Pedro Giner (Pare), Gumersindo Castañeda, Digna Subirana, José García i Lluís Lladó, que obria les portes del sindicat cada tarda. El raig d'energia i honestat que desprenien aquells vells lluitadors va fer possible la incorporació de nous afiliats.

L'any 1977 ja es feien rodes de premsa al sindicat i s'hi van incorporar els minaires. El 8 d'octubre de 1978 s'organitzà la jornada-homenatge al maqui llibertari Ramon Vila Capdevila, 'Caracremada'. El poble s'omplí d'anarcosindicalistes, però també de la Guàrdia Civil que l'ocupà degut a la prohibició del Governador Civil, que no va poder evitar que els mítings i les xerrades es realitzessin.

El 8 de desembre de 1979 es va celebrar el V Congrés de la CNT a Madrid, a la Casa de Campo, i hi assistiren 4 sallentins. Allà es materialitzà la separació amb la CNT-Congreso (València) que defensava una línia rupturista. Encara havien de passar quatre anys de lluites i plets per saber qui es quedava el nom. El 1983 a Sallent decidiren passar a formar part del sector renovador, per

la llarga experiència de sindicalisme miner que tenia. Aquest fet va comportar que els membres de la CNT s'emportessin els arxius i el mobiliari del sindicat. Malgrat tot, van seguir endavant.

L'any 1984 el sindicat ja era majoritari en l'àmbit de la neteja pública de Manresa i editava a Sallent el butlletí informatiu Poc a poc, de 8 pàgines, majoritàriament en català, que defensava el sindicat com "l'única organització de la classe treballadora no lligada ni orgànicament, ni moral a cap govern ni partit polític".

El capteniment, l'empenta i el treball d'aquell grup encapçalat per Pere Giner Sala va comportar que a les eleccions al Comitè d'Empresa de la mina (llavors ERCROS, S.A.) per primer cop la CGT de Sallent fos el sindicat majoritari, fet que va tenir ressò a tot arreu, perquè per primera vegada un sindicat petit va guanyar en una empresa gran.

Com a anècdota, la Direcció General d'ERCROS va citar el sindicat a la central de Madrid per conèixer els anarcosindicalistes i, com a mostra de menyspreu, a la llarga taula de reunió, els llançaren les targetes de visita del Director General tot dient "la Dirección quiere saber quiénes son estos sindicalistas minoritarios que vencen a los grandes sindicatos, pues, con el tiempo, a saber si tendremos que lidiar con ellos", com està succeint avui dia.

Passats els anys, la CGT som el tercer sindicat a Catalunya en nombre d'afiliats, i és a Sallent, en aquest poble obrer amb aquesta llarga història sindicalista, on es va celebrar el XII Congrés de la CGT Catalunya.

Des de fa quatre anys i amb l'esforç de moltes persones, hem pogut comprar i bastir un magnífic local que, situat al centre del poble, s'ha omplert de molta gent nova: avui ja som més de 400 afiliats!

LA CGT A PONENT (1986 - 2026). 40 anys apuntant contra el poder

CGT de Lleida

A finals de 1986, fruit del treball d'expansió de la CNT-Renovada a Barcelona, el sector majoritari a Catalunya, es va estructurar novament l'organització a Lleida. Per aquest motiu, en el seu 40è aniversari, aquesta primavera s'han dut a terme activitats com una exposició, un concert, un míting, un sopar i actes culturals.

Tot i ser pocs afiliats al principi, després de la vaga general del 14-D del 1988 la CNT-Renovada (a partir de l'any següent, CGT) s'havia fet un lloc a la ciutat: als noranta, es va passar d'un parell de desenes d'afiliats a varis centenars. Al constant augment a Correus, es va afegir la incipient activitat a altres sectors.

Amb el nou segle, constituït el Sindicat de Transports i Comunicacions de Lleida, es va formar la Federació Intercomarcal de la CGT de Lleida. Es va aconseguir representació a la Diputació, la Paeria (Ajuntament de Lleida), Administració General de l'Estat i, conseqüentment, es va incorporar a l'estructura el Sindicat d'Administració Pública a principis d'aquesta dècada, quan també s'ha guanyat representativitat a l'àmbit de la sanitat pública i ensenyament, que eren sectors importants en què no en tenia presència efectiva.

L'any 1992, la CGT de Lleida organitzà el IV Congrés de la CGT de Catalunya, que va tenir una importància singular per la identitat diferenciada que pren la CGT de Catalunya. Va servir també com a homenatge de Lleida a Salvador Seguí. L'any 2010 es tornà a organitzar novament un congrés, el novè, en el qual es va incorporar un nou sindicat a la Federació Intercomarcal: el sindicat de la Muntanya-Pilum, germen de la presència a les comarques de la muntanya. Avui en dia hi ha una seu a Tàrraga i nuclis al Pallars, Alt Urgell i Ribagorça.

Destaca l'activitat a l'àmbit social. De la CGT va sortir l'Ateneu Llibertari de Lleida (1991) i diversos col·lectius similars. Es va dur a terme una considerable activitat en diverses campanyes: antimilitarista, objecció de consciència, tallers de comunicació o publicació de fanzines. La CGT sempre s'ha caracteritzat per una estreta col·laboració amb organitzacions i col·lectius que sorgeixen de l'espai de l'esquerra anticapitalista, amb una destacada presència al moviment feminista (Coordinadora Feminista) i la lluita per la dignitat en el treball al camp (temporers) a través de la Plataforma Fruïda amb Justícia Social. A partir dels noranta es va experimentar desbordament del fenomen migratori, i la CGT també hi participà activament per ajudar moltes persones arribades en condicions inhumanes, establint mecanismes d'ajuda i assessorament. Van ser uns anys molt intensos, durant els quals van aparèixer diverses associacions d'immigrants amb qui la CGT va establir una estreta relació col·laborant en diverses mobilitzacions dels anomenats "sense papers".

La implicació social es reforça a través de les aportacions de militants a grups d'indignats, marees i d'altres. Aquesta presència es fa palesa amb l'estreta col·laboració amb organitzacions de caire llibertari com són la Biblioteca Anarquista Maria Rius i l'Ateneu Cooperatiu La Baula que de forma constant programen tot un seguit d'activitats relacionades amb la lluita per un món més just i lliure.

L'anarcosindicalisme recupera a Lleida l'espai que li pertoca: ja és la tercera força sindical en representativitat i afiliació. La CGT pretén ser una estructura encaminada a la transformació socioeconòmica de la nostra societat. Una trajectòria que continua amb ritme constant.

CULTURA

LES PARAULES SON PUNYS

Immigració

Jordi Martí Fotnt

Totes i tots som o hem estat immigrants, perquè la immigració és la forma d'estar en el món de la humana espècie des que aquesta va aparèixer a la bola on vivim. Viure en un lloc i fer-te'l teu mai ha de ser el contrari de marxar-ne cap a un altre i fer-te'l també teu, perquè fer-se un lloc nostre és arribar a estimar-lo i tenir-ne cura, no és un títol de propietat sinó d'usdefruit, tant si el lloc ens és nou de fa dos anys com si ens és propi d'en fa 100 o fins i tot si els nostres ancestres hi van viure quan el lloc on vivim o d'on diem que som encara no tenia ni tan sols l'actual nom.

I és per això pel que un dels drets humans bàsics, el dret a migrar, forma part de la Declaració del Drets Humans, concretament en el seu article 131, que diu que «Tota persona té dret a circular lliurement i a triar la seva residència dins les fronteres de cada Estat» i que «Tota persona té dret a sortir de qualsevol país, àdhuc el propi, i a retornar-hi.» És això el que hem fet, fem i farem les catalanes i els catalans cada cop que ho hem necessitat (ja sigui per motius econòmics, polítics, etc.), ho necessitem o ho necessitarem.

La memòria, però, és ben curta i sovint el presentisme ens enterboleix la perspectiva de vida que com a éssers humans tenim. Això i el fet que aquesta paraula: «immigració», i moltes de les que se'n deriven: com per exemple «immigrant», ha esdevingut una de les que amb més força ha colonitzat el nou feixisme que sota noms diversos va creixent al nostre voltant dia sí i dia també.

Curiosament, la paraula no inclou gairebé mai totes les classes socials que es veuen obligades o trien immigrar sinó que va dirigida, com sempre passa en aquest món on vivim, contra els pobres, contra els immigrants pobres. És a dir que l'assenyalament i escarni públic, la unió de conceptes negatius a aquesta paraula (passa en d'altres però ara ens referim a «immigració») es fa sobretot quan les persones que immigren són pobres o menys que pobres a nivell econòmic.

La construcció d'un imaginari social, i aquí vull ser ben clar i rotund quan parlo de «construcció», en què totes les notícies sobre immigració van associades a fets delictius, negatius o estigmatitzen acaba generant una alarma social entres aquelles persones que pensen que la immigració acabarà convertint-se en un problema per a ells o elles, quan molts cops l'únic contacte real amb persones immigrades ha estat tot el contrari: positiu i humanament favorable. No importa, la paraula ha estat triada pels feixistes per assenyalar els que cal fer fora, els dolents, els que poden ser qualificats de lladres o criminals sense dret a la rèplica ni a la defensa. Són aquests altres drets humans que el feixisme ha negat a les persones migrades perquè, sobretot, avui aquí, la immigració ha estat triada pels nous feixistes com a gran excusa per llençar l'odi i el patiment que crea entre les classes populars el desmuntatge de l'estat del benestar, que és l'únic objectiu que tenen.

Destrossar la sanitat pública, l'educació, les pensions... és el centre del programa del nous feixistes (des de Trump a Milei passant per Abascal i Orriols). I saben, perquè és de lògica i s'entén perfectament, que les persones que hem gaudit dels drets aconseguits a partir de lluites socials, sobretot sindicals, en els darrers decennis sobretot a Europa, no ens és còmode que anem al metge i les cues o les llistes d'espera per a qualsevol cosa siguin quilomètriques i ens empenyen, si podem pagar-nos-ho, a la sanitat privada. El patiment que aquest cas concret provoca podria portar-nos a posar en dubte qui ha dissenyat un sistema sanitari que no funciona i cada cop va pitjor, podria fer-nos enfrontar amb els polítics que acompanyen el neoliberalisme en la seva destrossa programada de tot l'àmbit social, però si tenim algun poca-roba per colpejar, per insultar, per odiar, en definitiva, tot és molt més fàcil per als amos. I els amos -sempre els amos- manen damunt dels mitjans que ens donen paraules per assenyalar culpables. I som tan rucs, tan rucs, que enlloc d'assenyalar-los a ells apuntem cap a baix, sempre cap a baix. I ells, no ho dubteu, se'n riuen, per això són amos. Se'n riuen...

'Víctimas SA': la manipulació política del sofriment

Pere Rodas

Des de la mort del general Franco fins a l'actualitat, més d'un miler de persones han sigut assassinades a l'Estat espanyol a causa de les seves idees. No totes, però, han estat reconegudes de forma oficial. En virtut de la Llei de solidaritat de 1999 i la subsegüent Llei de reconeixement i protecció integral, aprovada el 2011, només han rebut indemnitzacions, suport material i psicològic les víctimes causades per ETA i, secundàriament, les provocades pels GRAPO, el gihadisme i altres bandes que, en el seu moment, van actuar contra l'ordre establert.

En canvi, les persones ferides o assassinades pels cossos policials o afectades per la guerra bruta -o terrorisme d'Estat- han quedat al marge de qualsevol consideració, sense veure satisfets els drets fonamentals a la veritat, la justícia i la reparació, també coneguts pels 'Principis de Joinet', que les Nacions Unides van proclamar l'any 1997.

A 'Víctimas SA', el periodista Àlex Romaguera analitza com aquesta iniquitat, que contravé la jurisprudència internacional pel que fa al tractament de la violència política, no només està servint a les agrupacions de víctimes escorades a la drete, en particular l'Associació de Víctimes del Terrorisme (AVT), per construir una narrativa esbiaixada sobre els fets succeïts en el passat. A força d'atjar i apropiat-se del dolor de les víctimes oficials, aquestes entitats també pretenen contribuir a l'ofensiva neoconservadora que el Partit Popular, Vox i diferents grups ultracatòlics estan protagonitzant amb l'objectiu de reescriure la història i imposar una agenda reaccionària arreu de l'Estat.

FITXA

'Víctimas SA'

Autor: Àlex Romaguera

Editorial: Txalaparta

Any: 2025

Pàgines: 258

Ocho días de julio

Agustín Guillermón

Un participant dels actes del 90è aniversari de la Revolució Social

Agustín Guillamón sintetitza tot el seu coneixement i estudis sobre els dies de juliol del 36, en una reconstrucció vibrant i rigorosa de la batalla del 19 i 20 de juliol, subratllant el paper decisiu dels comitès de defensa de la CNT i dels sindicats en la derrota del cop militar.

A partir del relat dels fets, minucios i detallat, l'anàlisi se centra en la qüestió fonamental de la revolució: el poder. Guillamón examina les respostes dels comitès de la CNT, dels comitès de barri i de les organitzacions antifeixistes així

com les oportunitats perdudes que van facilitar que es produís la contrarevolució.

Exposa també les onze tesis classistes que sintetitzen una teoria àcrata de la revolució. Amb textos inèdits de García Oliver reforç una conclusió rotunda en la línia de Los amigos de Durruti: Sense destruir l'Estat i sense un poder obrer organitzat, la revolució acaba fracassant.

A partir d'aquí es pot establir un debat pendent dins dels moviments revolucionaris que arriba fins als nostres dies: com es destrueix l'Estat i es fa perdurar en el temps?

HUMOR

Carles Ponsí

JORDI
EL
MOSSO
DE
ESQUADRA
SENSIBLE

PLAÇA UNIVERSITAT - AGOST-23:26

JORDI TREBALLANT AD HONOREM PER A ALIANZA CATALANA, CUSTODIANT LA FRONTERA ENTRE EL RAVAL I L'EIXAMPLE, PER QUÈ (sic) "NOES COLI EL MORATGE A LA ZONA ALTA"

CHINI

Roger Pelàez

EN LES MEVES SABATES

Redacció

Aleix Carbó és membre de la CGT de Terres de l'Ebre i de la Plataforma Aturem la Gigafactoria d'IA, creada aquest any en oposició a la construcció de la gigafactoria a Móra la Nova i, de rebot, als diferents centres de dades que es projecten a les Terres de l'Ebre. Ara mateix, es troben en una lluita per la defensa del territori.

Com es troba ara el projecte de la gigafactoria d'IA?

Cal tenir present que, a més de la gigafactoria de Móra la Nova, el govern vol impulsar 26 centres de dades privats a Catalunya. Tots estan situats, latitudinalment, des del nord de Barcelona cap al sud de Catalunya, una visió territorial que comporta territoris de sacrifici. A les Terres de l'Ebre, han projectat un centre de dades a Flix i un altre a Santa Bàrbara. Aquest darrer inclús gastaria més energia que la mateixa gigafactoria.

Els territoris europeus que volen optar per les gigafactories d'IA han presentat unes candidatures i, al final, la de Móra la Nova s'ha reformat i ara és Móra la Nova-Madrid-Portugal. La informació de com serà, quants recursos gastarà, a quins usos es dedicarà és una informació que no es dona. Tindrem una infraestructura amb usos militars al costat de casa? Servirà per organitzar bombardejos contra població civil o control i repressió? No ho sabem.

Quina valoració feu dels danys per al territori?

Aquests 26 centres de dades augmentaran el consum energètic de Catalunya aproximadament un 30%. Creiem

que no s'ha preguntat a la població ni hi ha un debat ampli ni un consens social al voltant d'aquest canvi substancial.

El territori resulta afectat de diferents maneres: en l'àmbit ambiental, econòmic, social i laboral. En aquest últim àmbit, diuen que és el relleu laboral a la nuclear, perquè teòricament entre el 2030 i el 2033 s'han de tancar totes les nuclears. Tanmateix, segurament no es farà. De totes maneres, que sigui una alternativa laboral és totalment fals perquè la gigafactoria, un cop construïda, es limitarà a uns cent o dos-cents llocs de feina, mentre que a les nuclears hi treballen unes 1.900 persones fixes. Els llocs de treball que donarà aquesta indústria són de seguretat, manteniment de les màquines o neteja i és molt possible que els especialitzats d'informàtica o tècnics se'n vagin a oficines a Madrid o a Portugal.

Amb els milions invertits pel Govern espanyol, si es comptabilitzen la gigafactoria d'IA, les línies de molt alta tensió que necessita per alimentar-se i altres infraestructures que necessita i que són finançades amb diners públics, calculem que es podrien contractar entre 5.000 i 10.000 persones en sectors com ensenyament, sanitat, brigades

de conservació de la natura, bombers forestals... Aquestes inversions representarien treballs estables de qualitat i tenen un retorn social al territori.

«Aquests 26 centres de dades augmentaran el consum energètic de Catalunya»

Com es planteja la lluita contra la seva construcció? En quin moment esteu?

La Plataforma fa uns mesos que ha començat a caminar. En un inici ens vam plantejar que haviem d'informar la població i estimular un debat públic. Vam voler fer una xerrada a Móra de Nova, però l'alcalde d'Esquerra Republicana ens ho va prohibir. Finalment, se'n va dur a terme

una a Móra d'Ebre i una altra a Miravet, amb una setantena de persones a cada una aproximadament. Amb les campanyes informatives hem intentat fer una acumulació de forces per créixer com a plataforma i hem fet contactes amb personalitats importants dins del món de la IA o amb altres col·lectius amb lluita.

En certa forma la plataforma ha crescut. La vam iniciar diverses organitzacions, entre elles la CGT. Després s'hi ha unit gent a títol individual

dels pobles afectats i de les comarques de les Terres de l'Ebre.

Hem emès un manifest que ha rebut suport de més de 20 entitats del territori, i més de 300 persones del món cultural, científic i artístic l'han firmat a títol individual.

És una mostra que hi ha una oposició al territori. El següent pas seria fer una mobilització.

Quina és la relació del sindicat amb el moviment contra el centre?

La relació del sindicat amb la Plataforma és molt estreta.

La CGT Terres de l'Ebre hi som des del primer moment que es va impulsar la Plataforma. Hi aportem recursos econòmics, materials i el que calgui.